

EL APOCALIPSIS

La revelación de Jesucristo

¹ Yái cuyàlutaca icàlidaca walí tàacáisi ìwali Dios imàaquéericate Jesucristo yáalíacawa ìwali ibàacanéeri iyú áibañái íicha, yéewanápiná Jesucristo yásáidacani Dios yàasu wenàiwicanáí irí náalíacaténáwa càinácalí iwàwacutáanápiná ichàbacawa caquialéta. Jesucristo ibànùacaté yàasu ángelwa yásáidacaténá yái tàacáisica Juan irí, yái Juan, Jesucristo yàasu wenàiwicaca. ² Juan itànàacaté báisíiri iyúni cuyàluta irìcu macáita yái Dios itàacái Juan yémièrica, yá nacái Jesucristo yàasu báisíiri tàacáisica, idécanáamit  Juan iicáca macáita tàacáisi yéenáiwanási nacáiri irìcuíse.

³ Casíimáica iwàwa cawinácalí iléerica nalíni, yái cuyàlutaca, culto irìcu, yái tàacáisi icàlidéerica walí càinácalí ichàbáanápináwa. Casíimáica nacái nawàwa cawinácalí yeeb ey ica yái tàacáisica Juan itànèerica ch i cuyàluta irìcu, mes nam ipin c in ta iwàwacutá ichàbacawa.

Juan escribe a las siete iglesias

⁴ N a Juan nut n acu ca pir  cuyàluta, píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, píacué iyéeyéica siete naman baca yàcalé Asia y as  c li n ata. Nusut cu  Dios íicha pir pin cu , Espíritu Santo nac i, Jesucristo nac i, nam n in pin cu  pir  cayábéeri, nam ac an pin  nac i matu ban cu ca p a. Dios iy ac te bàaluité, si ca nacáide, iy er pin  càir pin ta, c m iri imáalàawa. Y i Espíritu Santoca

máiníiri cayábaca ìyaca Dios yàasu yàalubáisi íipunita. ⁵ Jesucristo itàaníca báisíiri iyú, imànica macáita machacàníiri iyú càide iyúwa íimáaná, icàlidacaté báisíiri tìacáaisi éwitaté nanúacáanítani. Yái Jesucristo, yácata idàbáanérera wenàiwica imichèericatéwa yéetáními yèewíise, idènièri iináwa càmíiri imáalàawa. Jesucristo ichùullaca macái cálí icuèrinánái. Cáinináca Jesucristo iicáca wía. Jesucristo íiraná imusúacatéwa icháuná irícuíse cruz ìwali àta yéetácatelétawa wáichawalíná. Jesucristo yéetácainátewa wáichawalíná, íná Dios idéca imàacaca iwàwawa wabáyawananá íicha. ⁶ Jesucristo idéca imàacaca yàasu wenàiwicaca wía. Imàacaca nacái wáibaidaca irípiná iyúwa sacerdotenái, wasutácaténá Dios íicha wenàiwicanái irípiná, yái Dios Jesucristo Yáanirica. Máiní nuwàwaca macái wenàiwica yàaca cayábéeri Jesucristo irí, nuwàwa nacái Jesucristo icùaca wenàiwicanái canánama càripináta èeri càmíiri imáalàawa. Báisíta, amén.

⁷ ¡Jesucristo yàapináwa néese acalèe yèewíisewa! Macáita wenàiwica naiquéeripináni, nía nacái inuéyéicaténi, naiquéeripináwa. Macáita èeri mìnánái càmíiyéica yeebáida itàacái náicháanípiná nacalùniwa naicápinácaalí yàanàaca, cáalucáiná naicácani. Báisíta, amén.

⁸ Wacuèriná Dios cachàiníiri náicha canánama, iyacaté bàaluité, siùca nacáide, iyapiná càripináta, càmíiri imáalàawa. Wacuèriná Dios íimaca walí: “Núacata yái idàbéericaté macáita, núacata nacái yái imáalàidéeripináca macáita. Iná núacata càiride iyúwa las letras alfa y omega”, cài íimaca walí yái

Wacuèriná Diosca.

Una visión del Cristo glorioso

9 Núa Juan, péenásàiricué, nùuwichàacawa píapichacué Jesús irípiná weebáidacáiná itàacái. Weebáidaca itàacái, íná wacùapiná macáita Jesús yáapichawa. Abédanamata nacái wáiwitáise Jesús yáapicha wàidenìacaténá wàuwichàanáwa matuíbanáiri iyú. Yáté presocaté núa Patmos yàasu iwàwata ínata nucàlidacáináté Dios itàacái áibanái irí, nucàlidacáináté nacái Jesús iináwaná iwalí.

10 Néeseté áiba domingomi, Espíritu Santo icùacaté nuíwitáise. Yá nuémìacaté tàacáisi nuínatawáisewa, yái cachainíiri tàacáisi càiride iyúwa wéemìaná trompeta isàna. **11** Yá límaca nulí: “Pitànàa cuyàluta, picàlidacaténá nalíni càinácaalí piicáaná. Néese pibànùa nalíni níara yeebáidéeyéica nutàacái iyéeyéica siete namanùbaca yàcalé Asia yàasu cáli ínata. Níái yàcaléca náipidená: Efeso iyacàlená, Esmirna iyacàlená nacái, Pérgamo iyacàlená nacái, Tiatira iyacàlená nacái, Sardis iyacàlená nacái, Filadelfia iyacàlená nacái, Laodicea iyacàlená nacái”, límaca nulí.

12 Yá nuwènúa nuicáidaca nuínataléwa nuicácaténá yái itàanírica nulí. Yá nuicáca siete namanùbaca cáaléeyéi lámpara oroíyéi.

13 Néese nuicá nèewibàa níái siete namanùbaca lámparaca cài iicácanáwade iyúwa asìali. Idènlaca ináawaniwa cáaléeri àta yàabàli ipùata néré. Idènlà nacái cácuíri iwaalíbapi oroíri yùucutalícubàawa.

14 Cabalèeri íwita ibáiná càide iyúwa waicáaná cabalèeri lana, nieve nacáiri áiba. Ituí nacái nàya càide iyúwa waicáaná quichái ipèrùa.

15 Yá mèlumèluíyéi yàabàli càide iyúwa waicáaná

naquéesièrica bronce nacáirica nawasèerica ùuléeri iyú quéechacáwa manuíri quichái irìcu ipíchawáise naquéesiacani. Cachàinica itàacái càide iyúwa wéemlaná manuíri inanába isàna yúuwèericawa íba yèewibàa. ¹⁶ Idènìa siete namanùbaca dùlupùta icáapi irìcuwa yéewápuwáiséeriwa. Itàacái iyaca càide iyúwa espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserùnica. Inàni nacái icànaca iyúwa èeri icànáaná mèlumèluíri iyú cachàiniwaca machacànicaalí èeri.

¹⁷ Nuicácanacáitani, yá núuwàa nulìacawa nunùmáawawa nucalùniwa yàabàli idaní càide iyúwa yéetérimiwa. Quéwa imàcacaca icáapiwa yéewápuwáisewa nùwali. Yá íimaca nulí: “Picá cáalu pía nuícha. Núacata yái idàbéericaté macáita. Núacata nacái yái imáalaidéeripináca macáita. ¹⁸ Núacata yái Cáurica. Nuétácatéwa quéwa, péemìa cayába, siùcásede nùyaca cairipináta. Núacata imàaquéerica wenàiwica yéetácawa néenáwaná yàanàcatáita néetácatáipinátawa; nucùa nacái infierno, yáara báawéeyéimi íwitáise yùuwichàacatalécawa íipidenacataléca infierno. ¹⁹ Iná pitànàa macáita yái núasáidéeripináca piicá. Pitànàa nacái yái ichàbéericawa siùcade, yá nacái ichàbéeripinácwawa áiba èeriwa wapíchalécawa. ²⁰ Siùcade nucàlida piríni cainácaalí íimáaná niái siete namanùbaca dùlupùta piiquéeyéica nucáapi irìcu. Nucàlida nacái pirí cainácaalí íimáaná niái siete namanùbaca cáléeyéica lámpara oroíyéica. Niái siete namanùbaca dùlupùta, íimáanáca càicanide iyúwa siete namanùbaca nacuèrinánái icuèyéica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái siete namanùbaca

yàcalé mìnanái. Níái siete namanùbaca lámpara cáaléeyéica, íimáanáca càicanide iyúwa siete namanùbaca náapichéeyéi ìwacáidáyaquéeyéicawa yáapichawáaca yeebáidéeyéica nutàacái”, íimaca nulí yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

2

Mensajes a las siete iglesias

El mensaje a Efeso

¹ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Efeso ìyacálená irìcu: ‘Cài núumacuéca pirí, núa idènièrica siete namanùbaca dùlupùta nucáapi irìcuwa nuéwápuwáisewa, núa yéepuníricawa nèewibàa níái siete namanùbaca cáaléeyéi lámpara oroíyéica:

² Núalíacawa macáitacué pìwali yái pimàníricuéca; núalíacawa píibaídacuéca nulípiná cachàiníiri iyú; núalíacawa pìdenìacuéca piùwichàanáwa nacái matuíbanáiri iyú; núalíacawa báawacuéca piicáca náiwitáise níara báawéeyéica wenàiwicaca. Núalíaca nacáiwa píalimáidacuéca piicáwa nàasu tàacáisi níara icálidéeyéica iináwaná ìwaliwa apóstolcasa nía, quéwa nachìwa meedá. Pidécuéca píasáidaca cachìwéeyéica meedá nía. ³ Núalíacawa pìdenìacué piùwichàanáwa mamáalàacata. Núalíaca nacáiwa piùwichàacuécawa nulípiná manuísíwata nuípidená ìwali peebáidacáinácué nutàacái. Càmitacué nacái chamàle píiwitáise píibaídáanápinácué nulí. ⁴ Quéwa nuicácué pìwali abéeri wawàsi báawéeri. Càmitacué caininá piicáca áibanái càide iyúwaté cainináaná piicáca

nía quéechatécáwa. ⁵ Iná píináidacuéwa ìwali yái quéechéeri píiwitáise cayábéerica piúquéericatécué píichawa. Piwènúadacué píiwitáisewa machacàníiri iyú, pimànicaténácué cayábéeri áibanái irí càide iyúwacué pimàníinátē quéechatécáwa. Càmicaalícué cài pimànica, yásí nùacawa caquialéta piatalécué, yá nuedácué píicha pìasu lámpara ìyacatái íichawa, càmicaalícué piwènúada píiwitáisewa. ⁶ Quéwa ìyacué pirí yái cayábéerica. Báawacuéca piicáca yái báawéerica nicolaítanái imànírica càide iyúwa nacái báawáaná nuicáca yái namànírica. ⁷ Néese, càuwíiyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tàacásica Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, iyéeyéica yàcalé imanùbaca. Macáita cawinácaalí imawènìadéeyéica báawéeri, numàacapiná nayáaca nayáacaléwa àicu ìyacanáca yèerica nacáuca càmíiri imáalàawa, yái àicu iyéerica paraíso néeni, Dios ìyacàle irìcu', cài pitànnàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Esmirna

⁸ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: "Pitànàa yái tàacásica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Esmirna ìyacàlená irìcu: 'Cài númeracuéca pirí, núa idàbéericaté macáita, núa imáalàidéeripináca macáita nacái, núa yéetéericatéwa, néseté yèepùaca nucáucàacawa: ⁹ Núalíacawa piùwichàacuécawa piyaca. Núalíacawa catúulécanácuéca pía, quéwacué nuicáca pía càiyéide iyúwa càasuíyeí. Núalía nacáiwa càinácaalí iyú nacháawàanácué piináwaná ìwali báawéeri iyú, níara icàlidéeyéica

iináwanáwa judíocasa nía, quéwa càmíiyéi judío nía nawàwalìcuísewa, càmicainá neebáida nutàacái. Báawéeri Satanás yéewáidacaléca meedá nía. **10** Picácué cáalu piicáca yái piùwichàanápinácuécawa. Péemìacué cayába, mesúnamáita Satanás yúuca abénaméeyéi péenácué presoíyéi ibànalìculé yáalimáidacaténácué iicáwa pía macáita, piwènúadáanápiná píwitáisewa nuícha. Yá piùwichàapinácuéwa diez èeri. Quéwa cachàinicué píwitáise mamáalàacata, éwitacué nanúacaalí pía, yásí nùacué piríwa picáuca càmíiri imáalàawa càide iyúwa nàacaalí corona wenàiwicanái irí imawèniadéeyéica áibanái. **11** Càuwíiyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, iyéeyéica yàcalé imanùbaca. Cawinácaalí imawèniadéeyéica báawéeri, canácatáita yéewanáwa pucháiba yàawiriéri yéetácáisi íibàaca níawa, canásíwa’, cài pitànàaca nalí cuyàluta”, íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Pérgamo

12 Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Pérgamo iyacàlená irìcu: ‘Cài nuchùulìacuéca pía, núa idènièrica espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserùnica: **13** Núalíacawa macáita ìwali yái pimàníricuéca. Núalía nacáwiwa piyacuéca aleera yàcalé Satanás icùacataléca. Núalíacawa peebáidacuéca nutàacái mamáalàacata tài íiméeri iyú. Càmitacué piméeyáa peebáidaca nutàacái éwitaté nanúacáaníta Antipas, yái

nanuéricaté yeebáidacáiná nutàacái pèewi, píacué iyéeyéica yàcalé Satanás icùacataléca. ¹⁴ Quéwa nuicácué piwali másibáwanáita báawéeri wawàsi, yái càmírica cayába nuicáca: Pidènìacué píapichawa abénaméeyéi yéewáidéeyéica wenàiwica càide iyúwaté Balaam yéewáidáaná wenàiwica. Bàaluité Balaam yàalàacaté Balac yáalimáidáanápiná israelitanái namànicaténá nabáyawanáwa. Ichùullàcaté nayáanápiná iinási nanuérímica iyúwa sacrificio nàacaténá ídolo icàaluíniná, cuwáinái yéenáwanáca. Ichùullàté naimáca áibanái inanái yáapicha càmíyéica náinusíwa. ¹⁵ Càita nacái, iyacué pèewibàa abénaméeyéi yeebáidéeyéica nicolaítanái yàasu cachìwéeri tàacáisi. ¹⁶ Iná piwènúadacué píiwitáisewa báawéeri íicha. Càmicaalícué cài pimànica, yásí nùacuéwa piatalé caquialéta. Yá numànipiná úwi náipunitawa nutàacái iyúwa, càide iyúwa wenàiwica namànicaalí úwi espada machete nacáiri iyú. ¹⁷ Càuwíiyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, iyéeyéica yàcalé imanùbaca. Cawinácaalí imawèniadéerica báawéeri, nùaca iyáapiná maná, yái pan nacáirica ibàacanáta áibanái wenàiwica íicha. Nùa nacái irí cabalèeri íba natànèerica ìwali wàlisài íipidenápiná. Abéerita yái idènièrica yàasu íbawa, yáalía ìwali yái íipidenápináca wàlisài, canáca áibanái yáaliériwa ìwali’, cài pitànàaca nalí cuyàluta”, íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Tiatira

¹⁸ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica

wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Tiatira iyacàlená irìcu: ‘Cài núumacuéca pirí, núa Dios lírica, núa idènièrica ituiwa càide iyúwa quichái ipérùa iyáaná, núa idènièrica nacái yàabàliwa càide iyúwa naquéesièrica bronce nacáirica iicácanáwa. ¹⁹ Núalíacawa ìwali yái pimàníricuéca. Núalíacawa cáininácuéca piicáca áibanái, núalíacawa peebáidacuéca nutàacái. Núalía nacáiwa piyúudàacuéca áibanái, piidenìlacuéca piùwichàanáwa nacái matuíbanáiri iyú. Núalíacawa pimàniciuéca cayábéeri cachàiníwanái íicha yái pimàníricatécué quéecha, pidàbacalaítécué peebáidaca nutàacái. ²⁰ Quéwa nuicácué piwali áiba wawàsi quiríta. Pidécuéca pimàcacaca úyaca matuíbanáita pèewibàa, úái inanáica Jezabelca. Nacàlidaca uináwaná utàanícasa Dios inùmalícuíse, quéwa uéwáidaca wenàiwica cachìwéeri tàacáisi iyú meedá uchìwáidacaténá nùasu wenàiwica naimáanápiná áiba yáapicha càmíchúaca náinusíwa, càmírica nacái nanírisíwa, nayáanápiná nayácaléwa nacái iinási nanuéríca ídolo irí nàacaténá cuwáinái yéenáwaná icàaluíniná. ²¹ Nudéca nùalàaca úa cachàiníri iyú uwènúadáanápiná uíwitáisewa ubáywawaná íchawa, quéwa càmita uebá uwènúadáanápiná uíwitáisewa íicha, yái uimáanáca manùbéeyéi yáapicha. ²² Siùcade, péemìlacué cayába, nùuwichàidapiná úa uláicái iyúwa, macáita nacái iiméeyéica úapicha, nùucapiná níawa manuíri yùuwichàacáisi irìculéwa, càmicaalí nawènúada náiwitáisewa nabáywawaná íchawa, yái báawéerica namànírica úapicha. ²³ Nunúapiná nacái uénibe yéetácáisi iyú. Néese macáita yeebáidéeyéica nutàacái yàcalé imanùbaca, néemìlapinácaalí uináwaná

ìwali, yásí náalíacawa núacata yái iiquéerica náwitáise, nawàwa nacái. Yásí numànicuéca pirí cayábéeriwa, nùuwichàidapiná nacáiwa píalimáwanama càide iyúwa imanuícanamacué pimànica cayábéeri, báawéeri áibata. ²⁴ Néese píacué Tiatira ìyacàlená mìnánái càmíiyéica yeebáida Jezabel itàacái, càmíiyéi nacái yéewáidawa tàacáisi ìwali yáara náiméerica ìwali Satanás yàasu íwitáise ibàacanéeriwa. Núumacué pirí, ìyaca quirítá abéeri wawàsi iwàwacutéeri nuchùullìapinácué pimànica. ²⁵ Peebáidacué mamálàacata nutàacái càide iyúwacué peebláidáaná siùca àta nùanàacatalépináta. ²⁶ Cawinácaalí imawèniadéeyéica báawéeri, imàníiyéi nacái mamálàacata càide iyúwa nuwàwáaná àta néetácatalétawa, numàacaca nacùaca nùapicha macái èeri mìnánái. ²⁷ Càide iyúwa Núaniri Dios imàacáaná nucùaca èeri mìnánái Dios íwitáise iyúwa, càita nacái nùasu wenàiwica nacùapiná èeri mìnánái cachàiníri iyú, nàuwichàidapiná nacái macáita wenàiwica càmíiyéica yeebáida nutàacái, càide iyúwa hierro ibaquíadacaalí catùa achúmáanamata yéemáanáami. ²⁸ Numàaca nacái nàyaca nucamaláná irìcu, yái nucamaláná icànéerica càide iyúwa dùlupùta icànáaná waiquéerica mapisáisíwata. ²⁹ Càuwíiyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisica Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái, ìyéeyéica yàcalé imanùbaca', cài pitànàaca nalí cuyàluta", límaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

3

El mensaje a Sardis

¹ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: “Pitànàa yái tàacáisica írí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanáí yeebáidéeyéica nutàacái Sardis ìyacàlená irìcu: ‘Cài núumacuéca pirí, núa ìyéerica yáapicha yái Espíritu Santoca máiníri cayábaca, núa idènièrica nacái siete namanùbaca dùlupùta: Núalíacawa ìwali macáita píibaidacalécuéca. Nuémìacué piináwaná ìwali cáucasacué pía, quéwa nuicácuéca pía càiyéide iyúwa yéetéeyéimiwa.

² Pimichàidacué píiwitáisewa, pichàiniadacué píiwitáise cayábéeriwa ìyéericuéca pirí quirítia, iwàwéerica ichàbacawa píicha, nuicácainá yái pimàníiricuéca càmírica cayába Nucuèriná Dios iicáca. ³ Iná pínáidacuéwa ìwali yái tàacáisi péemièricatécué, peebáidéerictécué nacái quéechacáwa. Pimànicué mamálàacata cayábéeri càide iyúwa yái tàacáisi íimáaná. Piwènúadacué píiwitáisewa pibáywawaná íichawa. Càmicalícue pimichàida píiwitáisewa, yásí nùanàacué piatalé càide iyúwa cayéedéeri yàanàacaalí càmícatáita wenàiwica icùa nùanàaca, càmitacué nacái píalíawa chácaalínácalí nuénáiwáná yàanàa nùanàacatáipinácué piatalé. ⁴ Quéwa abénaméeyéicué péená Sardis ìyacàlená mìnánái càmita nàya cabáywawanéeri iyú. Càide iyúwa wenàiwica icùacaalí masacàata ibàlewa, càita nacái abénaméeyéi péenácué nacùaca níawawa masaquèeri iyú, báawéeri íicha. Yá áiba èeripiná nèepunícawa nùapichawa nabàle cabalèeri yáapichawa namànicainá cayábéeri càide iyúwa Dios iwàwáaná chái èeri irìcu. ⁵ Cawinácaalí imawènìadéeyéica báawéeri, nadènìapiná nabàlewa cabalèeri. Càmita nacái nutunúa náipidená cuyàluta

irìcuíse yái cuyàlutaca idènièrica náipidená macáita cáuyéica càmíyéica imáalàawa. Yá nucàlidapiná naináwaná ìwaliwa nùasunáica nía Núaniri Dios iríwa, yàasu ángelnái irí nacái. ⁶ Càuwíyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacái yàcalé imanùbaca', cài pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Filadelfia

⁷ Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: "Pitànàa yái tàacáisica irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàacái Filadelfia iyacàlená irìcu: 'Cài númeruca píri, núa Mabáyawanérica, núa yái Básíírica, núa rey David itaquérinámica, imàquéerica nacái wenàiwica iwàlùacawa Dios iyacàle irìculé, Dios icùacataléca macáita. Nùacùacaalí nalíni, yá canáta yáaliméeri ibàlìaca náichani. Néese nubàlìacaalí náichani, canácata nacái yáaliméeri yàacùaca nalíni. Péemìacué: ⁸ Cayábaca nuicáca yái pimàníiricuéca. Péemìacué cayába, numàacacué picàlidaca nuináwaná ìwali áibanái irí, càmitacué nacái yéewa nasàiwicaca píri wawàsi, peebáidacáinácué nutàacái, càmitacué nacái piwènúada pílitáisewa nuícha, éwitacué càmicáaníta máiní cachàinica pía. ⁹ Péemìacué cayába. Nàyaca pìyacàle néeni abénaméeyéi judío icàlidéeyéica iináwaná ìwaliwa judíosíwacasa nía, quéwa nachìwa meedá, càmicáiná neebáida nutàacái báisíiri iyú. Satanás yéewáidacaléca nía meedá. Mesúnamáita numàacapiná nabàlùacawa

nàuluì ipùata iyúwa píipunitacuéra nàacaténácué picàaluíniná. Yásí náalíacawa cáininácuéra nuicáca pía. **10** Pidécuéra peebáidaca nutàaacái pìdenìacaténácué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, íná nucùapinácué píawa áibaalípiná yùuwichàacáisi yàanàapinácaalí macái cálí ìwali, yùuwichàaidacaténá èeri mìnánái. **11** Nùacawa néese caquialéta. Peebáidacuéra tài íiméeri iyú yái peebáidéericuéra; picácuéra pimàaca áibanái iwènúadacuéra nuícha píwitáise ipíchanácué piúcaca píchawa píasu cawèníiri coronawa Dios iwàwéericuéra yàaca pirí áiba èeriwa. **12** Cawinácaalí imawènìadéeyéica báawéeri, numàacapiná nàyaca Nucuèriná Dios yáapicha càiripináta, càide iyúwa àicu Íricusi ibàluèriwa càiripináta Dios yàasu templo irìcuírica. Canácatáita nàawa Dios íicha. Nutànàapiná nacái Nucuèriná Dios íipidenáwa nàwali yái Nucuèriná Dios iyacàle íipidenáwa nacái, yái yàcalé íipidenéerica Wàlisái Jerusalén, iricuèripináca chènuníse Nucuèriná Dios yàatanáise. Nutànàapiná nacái nuípidená wàlisàiwa nàwali. **13** Càuwíiyéicalícuéra pía, péemìacuéra cayába yái tàacáisisca Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàaacái yàcalé imanùbaca', cài pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

El mensaje a Laodicea

14 Néese Wáiwacali íimaca nulí àniwa: "Pitànàa yái tàacáisisca irí yáara nacuèrinásàiri icuèrica wenàiwicanái yeebáidéeyéica nutàaacái Laodicea iyacàlená irìcu: 'Cài númeruca píri, núa íipidenéerica Básíiri, càmírica ichìwáida

wenàiwica, núa icàlidéerica báisíiri iyúni, núa idàbéericaté macáita Dios irípiná chái èeri irìcu:

15 Núalíacawa ìwali yái macáita pimànlíricuéca. Núalíacawa càmitacué máiní piwènúadaca nuícha píwitáisewa, càmitacué nacái máiní pimichàida píwitáisewa peebáidacaténá cayába nutàacái. Iwàwacutácué píináidacawa càinácalí pimànlínápiná. ¿Piwènúadapinásicué nuícha píwitáisewa? ¿Néeni, pimichàidapinásicué píwitáisewa? ¿Càinásicué pimànipiná? **16** Néese, càmicáinácué peebáida cayába nutàacái macái piwàwalícuísewa, íná núucapinácué nuíchawa pía.

17 Picàlidacáinácué cài piwaliwa: “Càasuýéica wíia, máiní nacái cayábaca wíia. Wadéca weedáca walíwa manùba wàasupináwa. Càmita wawàwacutá Dios iyúudàaca wíia”, càicué píimaca piwaliwa. ¿Cánacué càmita píalíwa cáuláicaca píwitáise pibáyawaná iyúwa? Dios iicácuéca pía càiyeíde iyúwa catúlécaneeyéi, màasuýéi nacái. Matuýéicué nacái píwitáise, báica nacáicué pía pibáyawaná ìwaliwa iyúwa mabàléeri wenàiwica. **18** Iná nùalàacué pía pimàacáanápinácué numànica pirí cayábéeri manuísíwata càiide iyúwa wenàiwica iwéndacaalí áiba wenàiwica irí cayábéeri oro masaquèericaté namànica quichái irìcu. Néese idécanáami numànicuéca pirí cayábéeri, yásí báisícata càasuýéicuéca pía chènuníiséeri cawèníiri iyú. Peedácué nacái nuícha píwitáisepiná mabáyawanéeri càiide iyúwacué pibàlepiná cabaléeri, ipíchanácué báica pía pibáyawaná ìwaliwa. Pimàacacué nuchùnìaca píwitáise matuírica càiide iyúwa natuí idàbená ichùnìacaalí wenàiwica ituí,

catuícaténácué píiwitáise, píalíacaténácuéwa nùwali.
19 Nùalàaca nùasunái cachàiníri iyú, macáita wenàiwica cáininéeyéica nuicáca. Nùuwichàidaca nía nacái. Iná pimichàidacué píiwitáisewa càiripináta, piwènúadacué nacái píiwitáisewa pibáyawananá líchawa. **20** Péemìacué cayába, mesúnamáita nùacawa néese, càide iyúwa wenàiwica ibàlùacaalíwa capìi íipunita imáidacaténá wenàiwica iyéeyéica capìrirícu. Cawinácaalí yéemìeyéica nutàacáai, nawàwacaalí neebáidaca nutàacáai, yá càica níade iyúwa wenàiwica yàacùacaalí icapèe inùmawa áiba irí, yeedácaténá yàataléwani. Néese cawinácaalí yeebáidéeyéica nutàacáai, yásí nùyaca náapicha, nàyaca nacái nùapicha, càide iyúwa wenàiwica iwàlùacaalíwa capìrirículé iyáacaténá iyáacaléwa yéenánái yáapichawa.

21 Cawinácaalí imawènìadéeyéica báawéeri, numàacapiná náawinacawa nùapicha nùalubái ínatalé, nacùacaténá macáita nùapicha, càitatéde iyúwa numawènìadáanáté báawéeri, néese nùawinacatéwa Núaniri Dios yáapichawa, yàalubái ínatalé nucùacaténá macáita yáapicha.
22 Càuwíiyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tìacáisi Espíritu Santo icàlidéerica wenàiwicanái irí yeebáidéeyéica nutàacáai yàcalé imanùbaca', cài pitànàaca nalí cuyàluta", íimaca yái Cáurica, yái Wáiwacali Jesucristoca.

4

La adoración en el cielo

1 Néeseté idécanáami Wáiwacali cài íimaca nulí, yátē nuicáidaca chènuniré, yá péemìacué cayába, nuicáca abéeri capìi inùma yàacùacanéerica.

Néese idàbáanéeri tàacáisi nuémièricaté itàaníca nulí iyúwa cachàiníri trompeta isàna, yácatà tàacáisi íimaca nulí àniwa: “Pimichàawa sísara. Yá núasáidaca pirí càinácalí ichàbáanápinácawa áibaalípiná”, íimaca nulí. ² Aquialénamata Espíritu Santo icùaca nuíwitáise manuísíwata, péemìacué cayába, Espíritu Santo imàacaca nuicáca cayábéeri yàalubáisi ibàluèricawa chènunibàa. Nuicáca abéeri yáawinéericawa yàalubáisi íinata icùacaténá macáita. ³ Yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata càiride iyúwa waicáaná cuniéri íba cabalèeri íipidenéeri jaspe, iyúwa nacái waicáaná íba íipidenéeri cornalina quiiréeri, cuniéri nacái. Yá mèlumèluwaca àrawàli icànaca yàalubáisi itéese càide iyúwa waicáaná cuniéri íba esmeralda ipuléeri. ⁴ Nàyaca yàalubáisi itéesebàá áiba veinticuatro namanùbaca yàalubáisi. Náawinacawa yàalubáisi íinata veinticuatro namanùbaca nacuérinánái. Idènièyéi cabalèeri ibàlewa. Nadènìa nacái nàasu coronawa yáawami orota náiwita iwaliwa. ⁵ Yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata icànaca mamáalàacata iyúwa énu icànáaná, itàaníca nacái càide iyúwa wéemìaná cachàiníri énu isàna tiríricaalí. Nàyaca yàalubáisi íipunita siete namanùbaca lámpara nacáiyéi idènièyéica icamaláwa, quichái ipérùa nacáiri. Yái quicháica, yácatà máiníri cayábaca Espíritu Santoca. ⁶ Iyaca nacái calìsa nacáiri yàalubáisi íipunita, abéeri calìsa càiride iyúwa vidrio máiníri cuniaca. Yàalubáisi itéesebàá nàyacaté báinúaca cáuyéi ángel madécanéeyéi ituí naicácaténá napíchaléwa, naicácaténá nacái náinataléwa. ⁷ Yái idàbáanéeri ángel cárifica càiride iyúwa león iicácanáwa. Pucháibáaná cáuri ángel àniwa càiride

iyúwa toro iicácanáwa. Máisibáaná cáuri ángel àniwa càiri inànide iyúwa asìali. Báinúacáaná cáuri ángel àniwa càiride iyúwa áwa iicácanáwa idècunitàacá yáalanícawa. ⁸ Níái báinúaca ángel cáuyéica nadènìaca seis namanùbaca nàanabáiwa nálimáwanama. Macái cáuyéi ipuniéyéiwa natuí iyúwa náinatabàawa, nalícuísewa nacái. Yá cài náimaca èeríapinama, táiyápinama mamáalàacata:

“¡Mabáyawanéericani, mabáyawanéericani,
mabáyawanéericani, yái Wacuériná Dios
cachàinírica náicha canánama, yái ìyéericaté,
ìyérica nacái siùcade, ìyéeripiná nacái
càiripináta, càmíiri imáalàawa!” cài náimaca.

9-10 Néese idècunitàacá cáuyéi ángel nàaca icàaluíniná, nàaca nacái iyéininá, nàaca nacái irí cayábéeri, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata, ìyérica càiripináta èeri càmíiri imáalàawa, yá veinticuatro namanùbaca nacuérinánái náuwàa nalìacawa nanùmáawawa irí, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata, nàacaténá icàaluíniná, yái ìyérica càiripináta èeri càmíiri imáalàawa. Yá nalìadaca nàasu coronawa yàalubáisi yàabàli idaní náasáidacaténá Dios yàasu wenàiwicaca nía. Yá náimaca irí:

11 “Máiní cayábéeri píiwitáise, pía Wacuériná Wáiwacali Dios, íná wàaca picàaluíniná, wàaca nacái píimiétacaná, wáalíaca nacáiwa máiní cachàinírica pía, pidàbacáinátē macáita, yá nàyacaté píiwitáise iyú, pidàbacáinátē nía”, cài náimaca nacántàaca.

5

El rollo escrito y el Cordero

1 Néeseté nuicáca cuyàluta iwawanèeriwa icáapirìcu yéewápuwáise, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata. Yái cuyàluta iwawanèericawa idènìaca tàacáisi irìculéwa, íinatawáise nacáwa. Yái cuyàluta nadacuèrica cayába siete namanùbaca nadacuèrica iyúni. **2** Néese nuicáca áiba ángel cachàiníri. Yá isutáca yéemìawa nía macáita. Iimaca cachàiníri iyú: “¿Cawinásica wenàiwica Dios ibatèeripiná iwasàaca yái nadacùanácani, yàacùacaténá yái cuyàluta?” íimaca yái ángelca. **3** Quéwa canáca náicha níái chènuníséeyéica, nía nacái iyéeyéica chái èeri irìcu, nía nacái yéetéeyéimicawa, canácata yáaliméeri yàacùaca cuyàluta, iléecaténátáni. **4** Yá nuicháaníca manuísíwata canácainá nàanèeri wenàiwica Dios ibatèeripiná yàacùaca cuyàluta, iléecaténáni. **5** Néese abéeri néená níái nacuèrinánáica íimaca nulí: “Picá pícháaní quirínama. Piicáida irí cayába, yái israelita icuèrinásáiri, rey David itaquérinámica, idéca imawèniadaca báawéeri, yéewacaténá iwasàaca siete namanùbaca nadacùanáca, yàacuèripiná nacái cuyàluta”, íimaca nulí.

6 Néese nuicáca Cordero ibàluèricawa nèewi yái yàalubáisica, nía nacái báinúaca ángel cáuyéica, nía nacái nacuèrinánáica. Yái Cordero idènìaca icháunáwa báaluitécáiná nanúacani iyúwa sacrificio. Idènìa nacái siete namanùbaca ichàlewa, siete namanùbaca nacái ituíwa. Níái siete ituí ímáanáca càicanide iyúwa máiniíri cayába Espíritu Santo Dios ibànuèrica macái cáli finatalé. **7** Néese Cordero yàaca yeedáca cuyàluta icáapi yéewápuwáise íicha, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata. **8** Néese Cordero idécanáami yeedáca

cuyàluta, yá báinúaca ángel cáuyéica, nía nacái veinticuatro namanùbaca nacuèrinánáica náuwàa nalìacawa nanùmáawawa Cordero irí nàacaténá icàaluíniná. Nacuèrinánái náalimáwanama nadèniaca arpa, nadènia nacái bacàa níawami orota ipuniéyéiwa pumèníiri isàni iyú. Yái pumèníiri isàni íimáanáca cåicanide iyúwa nasutáaná Dios íicha, macáita Dios yàasu wenàiwicaca. ⁹ Yá nacántàaca wàlisài canción Cordero irí. Náima nacántàaca cài: “Dios imàacaca peedáca yái cuyàlutaca, piwasàanápiná nadacùanácani, pimàacacáinátē nanúaca pía iyúwa sacrificio, yá piwèniacaté wenàiwicanái píiranámi iyúwa Dios irípiná nèewíse macái yàawiría, macái itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú nacái, macái wenàiwica nacái, macái cálí néeseyéi nacái.

¹⁰ Pidéca pimàacaca Dios yàasu wenàiwicaca nía, icuèyéipiná macáita píapicha, isutéeyéipiná nacái Dios íicha wenàiwicanái irípiná, yá nacùapiná macái cálí”, náimaca nacántàaca.

¹¹ Yáté nuicáidaca néré, yá nuémìaca madécaná ángel isàna ibàluèyéicawa natéesebàa yái yàalubáisica, nía nacái báinúaca ángel cáuyéica, nía nacái nacuèrinánáica. Nuicáca madécaná millones namanùbaca ángel, càmíyéi wenàiwica yáalimá iputàaca nía, càsimalénácalí nía.

¹² Yá náimaca cachàiníiri iyú: “¡Wàacué Cordero icàaluíniná, yái Corderoca imàaquéericté nanúacani iyúwa sacrificio, yácainá Dios idéca imàacaca Cordero icùanápiná canánama, idéca imàacaca càasuíricani, yái Corderoca! ¡Máiní cáalíacáiricaní yái Corderoca, cachàiníiri nacái íiwitáise!

¡Cayábaca waicácani, wàacué nacái icàaluíniná, wàacué nacái irí cayábéeri!” cài náimaca níái ángelca.

13 Nuémìa nacái macáita Dios idàbéeyéica náimaca irí, macái iyéeyéica chènuniré, cáli finatéeyéica nacái, nía nacái yéetéeyéimicawa, úni irícuíyéica nacái, macáisíwa canánama náimaca Dios irí. Cài náimaca:

“¡Wàaca cayábéeri irí yái yáawinéericawa yàalubáisi ínata, irí nacái yái Corderoca! ¡Cáimiétaquéeri iyú waicáca nía, wàaca nacái nacàaluíniná! ¡Máiní cachàinica náiwitáise càiripináta, èeri càmíiri imáalàawa!” náimaca.

14 Néese báinúaca ángel cáuyéica náimaca: “¡Báisíta, amén, càita nacái wáimaca!” cài náimaca. Níái veinticuatro namanùbaca nacuérinánái nabàlùacawa nàuluì iyúwa nàacaténá icàaluíniná, yái iyéerica càiripináta, càmíirica imáalàawa.

6

Los siete sellos

1 Néeseté nuicáca Cordero iwasàaca idàbáanéeri néená níái siete namanùbaca nadacùanáca cuyàluta iwawanèericawa. Yá nuémìaca abéeri néená níái ángel cáuyéica ímaka cachàiníiri iyú càide iyúwa tiríricaalí: “¡Aqualé, pìa piicáca!” cài ímaka.

2 Néeseté nuicáidaca néré. Yá, péemìacué cayába, nuicáca cabalèeri caballo. Yái asìali yáawinéericawa caballo ínata idènìaca demápu imàníripiná iyú ùwicái. Yá náawináidaca corona íiwita ìwali. Néese imawèniadaca yàacawa imawèniadacaténá mamáalàacata áibanái.

3 Néese Cordero iwasàaca pucháibáaná nadacùanáca cuyàluta, yá nuémìaca pucháibáaná

cáuri ángel íimaca: “¡Aquilé, pìa piicáca!” cài íimaca. ⁴ Yá áiba caballo imusúacawa, mání quíréeri quéwa, càide iyúwa waicáaná irái. Nuicáca wenàiwica yáawinéericawa caballo íinata. Yá namàacaca imàniinápiná ùwicái chái èeri irìcu, ipíchaná wenàiwicanái nàyaca matuíbanáiri iyú, imàcacáanápiná nacái wenàiwicanái inúayacacawa. Yá nàaca irí cáaléeri espada machete nacáiri báipunitácanaméeri caserùnica.

⁵ Néese Cordero iwasàaca másibáaná nadacùaná cuyàluta, yá nuémìaca másibáaná cáuri ángel íimaca: “¡Aquilé, pìa piicáca!” cài íimaca. Yáté nuicáidaca néré. Yá, péemìacué cayába, nuicáca cùulfíri caballo. Yái yáawinéericawa caballo íinata idènìaca abéeri wapésaidáaná imiéri. ⁶ Néese nuémìaca tàacáisi nacáiri cáuyéi ángel yèewibàa, yá íimaca: “Abéeri kilo trigo ituíná iwèníiri abéeri denario, yái abé èeri iwènicatáica. Másiba kilo nacái cebada ituíná iwèníiri abéeri denario, picá quéwa pimàni báawéeri olivo inàlimaná irí, uva ibàncalená irí nacái”, cài íimaca.

⁷ Néese Cordero iwasàaca báinúacáaná nadacùaná cuyàluta, yá nuémìaca báinúacáaná cáuri ángel íimaca: “¡Aquilé, pìa piicáca!” cài íimaca. ⁸ Néese nuicáidaca néré, yá péemìacué cayába, nuicáca áiba caballo éewéeri nacáiri. Yái yáawinéericawa caballo íinata íipidená Yéetácáisi. Aiba íipidenéerica Infierno yàacawa Yéetácáisi yáapicha. Namàacaca Yéetácáisi, Infierno nacái nanúanápiná madécaná èeri mìnánai. Macái néená níái báinúaqueyéica wenàiwicaca, abéeri néená yéetácawa. Yá nanúaca wenàiwicanái ùwicái iyú, máapicái iyú nacái, uláicái iyú nacái. Nachùulìa

nacái caluéyéi cuwèesi nanúanápiná wenàiwica.

9 Néese Cordero iwasàaca cinconá imanùbaca nadacùaná cuyàluta, yáté nuicáca nacáucami altar yáapiré, níái Dios yàasu wenàiwicaca nanuéyéicaté neebáidacaináté Dios itàacái, ìwalíise nacái yái tàacáisi báisírica nacàlidéericaté wenàiwicanái irí. **10** Néese náimaca cachàiníiri iyú: “Wacuériná Dios mabáyawanéeri, wáalíacawa pimànica macáita càide iyúwa pílmáaná machìwéeri iyú. ¿Cháaalínápinácalí piùwichàidapiná èeri mìnánái ìwalíise yái nanúanáca wíá?” cài náimaca. **11** Néese yàaca nalí cáaléeri nanáawanipiná cabalèeri. Yá ichùulìaca nacùanápiná achúmánata èeri quirítá àta nanacáiyéi yéetáctalétawa íbaidéeyéica Náiwacali irípiná, nía nacái néenánáica iwàwacutéeyéica yéetácawa càide iyúwaté néetáanáwa.

12 Néese Cordero iwasàaca seisná imanùbaca nadacùaná cuyàluta, yáté nuicáidaca néré, péemìacué cayába, nuicáca cáli icusúacawa cachàiníiri iyú, yá catáca èeri càide iyúwa waicáaná cùulíiri wáluma. Yá nacái macàpucuícalí quéerica, quíiraca úa càide iyúwa waicáaná irái. **13** Dùlupùta nacái nacaláacawa cáli ínatalé càide iyúwa higuera yéetaná imàacacaalí icaláacawa lyacanáca éemírica cachàinicainá cáuli ipùaca ìwali. **14** Yá capìraléeri cáli icacanáacawa chènuníise càide iyúwa wáluma icacanáacaalíwa. Néese iwawanàacawa abéemàalé, abéemàa néese nacái càide iyúwa cuyàluta ibáiná iwawanàacaalíwa. Yá canáca capìraléeri cálímica. Yá macái dúli manuínaméyéi, macáita nacái iwàwata nachacàacawa nàyatcatái íchawa. **15** Néese macáita èeri mìnánái nabàacawa íba yéecalícubàa,

íba isabàlìcubàa nacái. Macáita nabàacawa, níái èeri mìnánái icuérinánáica, níá nacái wenàiwica fiwacanánáica, níá nacái úwi fiwacanánáica, níá nacái càasuýéica, níá nacái cachàiníiyéica úwica, macáita èeri mìnánái canánama, níá nacái íbaidéeyéica mawènúiri iyú áibanái irí, níá nacái yèepuniyéica máiwacalináwaca. **16-17** Yá náimaca manuínaméeyéi dúli irí, manuínaméeyéi íba irí nacái: “¡Picaláacuéra wáinatabàa, pibàacué wía ituí íicha, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata, íicha nacái Cordero yàasu yùuwichàacáisi ibànuèripináca wàwali! Idéca yàanàaca wéenáwaná nàuwichàidacatáipináta wía, yá canácata wéená yáaliméeri ìidenìaca nàasu yùuwichàacáisica”, cài náimaca.

7

Los señalados de las tribus de Israel

1 Idécanáamité nuicáca cài, yá nuicácaté áiba yéenáwanási nacáiri, yá nuicáca báinúaca ángel ibàluèyéicawa chènuniré, iwicáubàa yái èeriquéi macáirica. Yá náibàaca macái cáuli ipíchaná cáuli ipùaca cáli ìwali, manuíri úni ìwali nacái, àicunái ìwali nacái canánama. **2** Néeseté nuicáca áiba ángel imichàacawa cáli ínatáise èeri imusúacatáisecawa. Yá ángel idènìaca cáuri Dios yàasu néenáwanápiná. Angel icàlidaca nalíni cachàiníiri iyú, níái báinúaca ángel Dios yèeyéicaté ichàinipiná nàuwichàidacaténá cáli, manuíri úni nacái. Yá íimaca nalí: **3** “¡Picácué piùwichàida cáli, manuíri úni nacái, àicunái nacái càmicaalícá wachanàida Dios yàasu néenáwanápiná napùdàlicu, níái Wacuériná Dios yàasu wenàiwica íbaidéeyéica irípiná!” cài íimaca yái ángelca.

⁴ Néese nuémìaca càisimalénácalí nía idènièyéica Dios yàasu néenáwanápiná napùdàlicu. Namanùbaca nàyaca ciento cuarenta y cuatro mil namanùbaca israelitanái, nèewíise macáita israelita yàawiríanáica. ⁵ Doce mil namanùbaca Judá itaquénainámi idènièyéica Dios yàasu néenáwanápiná napùdàlicu. Càita nacái doce mil namanùbaca Rubén itaquénainámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Gad itaquénainámi. ⁶ Càita nacái doce mil namanùbaca Aser itaquénainámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Neftalí itaquénainámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Manasés itaquénainámi. ⁷ Càita nacái doce mil namanùbaca Simeón itaquénainámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Leví itaquénainámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Isacar itaquénainámi. ⁸ Càita nacái doce mil namanùbaca Zabulón itaquénainámi. Càita nacái doce mil José itaquénainámi. Càita nacái doce mil namanùbaca Benjamín itaquénainámi.

La multitud vestida de blanco

⁹ Idécanáamité nuicáca cài, yá nuicáca áiba yéenáwanási nacáiri, péemìacué cayába, yá nuicáca chínamái wenàiwica canáca yálíméeri iputàaca nía, macái íiwitáaná cáli néeséyéi yéenáca, macái yàawiría yéená nacái, macái wenàiwica íiwitáaná yéená nacái, macái itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú íiwitáaná yéená nacái. Yá nabàlùacawa yàalubáisi íipunita, Cordero íipunita nacái. Nadènìaca cáaléeri nanáawani cabaléeriwa. Nadènìa wisiri nacáiri ibáiná nacáapi irìcuwa. ¹⁰ Macáita náimaca cachàiníiri iyú:

“¡Wacuèriná Dios, yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata, Cordero nacái, nadéca nawasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íichal!” cài náimaca.

11 Néese macáita ángel ibàluèyéicawa yàalubáisi itéese, nacuèrinánái itéese nacái, báinúaca cáuyéi ángel itéese nacái, náuwàa naliacawa nanùmáawawa yàalubáisi íipunita nàacaténá Dios icàaluíniná. **12** Yá náimaca:

“¡Báisíta, amén! ¡Wacàlidacué Wacuèriná Dios iináwaná ìwaliwa cayábéericaní, wàacué nacái icàaluíniná! ¡Máiní cáalíacáica Wacuèriná Dios, wàacué irí cayábéeri, cáimiétaquéeri iyúcué waicácaní, máiníiri cachàinicá íwitáise càiripináta èeri càmíiri imáalàawa! ¡Báisíta, amén!” cài náimaca.

13 Néeseté abéeri néenání nacuèrinánáica isutáca yéemìawa núa. Yá íimaca nulí: “¿Píalíasica cawinácalíní idènièyéica cáaléeri nanáawani cabalèeriwa, sísaanácalíní nacái nàanàa?” cài íimaça nulí. **14** Néese núumaca irí: “Càmita núalíawa. Pimàni nulí cayábéeri, picàlida nulíni”, núumaca irí. Néese íimaca nulí: “Nadéca namusúacawa manuiri yùuwichàacáisi íicha. Dios idéca imàacaca iwàwawa nabáyawaná íicha, neebáidacáiná Cordero itàacái, yái Cordero yéetéericatéwa nabáyawaná ìwalíise.

15 “Iná yéewa nàyaca Dios yàasu yàalubáisi íipunita. Náibaida irípiná táiyápinama, èeríapinama nacái yàasu templo chènunlíséeri irícu. Yái yáawinéericawa yàalubáisi íinata lyaca náapicha icùacaténá nía.

16 Càmita quirínama máapica nía, càmita quirínama macàla nawàwa nacái. Càmita èeri yeemá níawa. Uléeri nacáiwa càmita íisa nía quirínama.

17 Yái Cordero ìyéerica yàalubáisi íipunita icùapiná níawa càide iyúwa pastor icùacaalí ipìranáí ovejawa caininéeri iyú. Yá Cordero imàacaca nàiraca úni yèerica nacáuca cámíiri imáalàawa. Dios nacái itunúapiná náicha natuýáa”, cài íimaca nulí.

8

El séptimo sello y el incensario de oro

1 Néese nuicácaté Cordero iwasàaca cuyàluta íichani, yái sietená namanùbaca nadacùanácani, yá masànaca macáita chènuniré cawàwanáta media hora. **2** Néese nuicáca siete namanùbaca ángel ibàluèyécawa Dios íipunita. Yàaca nalí siete namanùbaca trompeta. **3** Néese áiba ángel yàanàaca. Idènìaca quichái yàalu oro yáawamírica. Yá ángel ibàluacawa altar íipunita. Nàaca irí manùba pumèníri isàni. Yèewìadaca pumèníri isàni nèewi níái nasutáanáca Dios íicha, macáita Dios yàasu wenàiwicaca. Néese ángel yeemáca pumèníri isàni altar ínata, yái altar oro yáawamírica ibàluèricawa yàalubáisi íipunita. **4** Càita pumèníri íisalená imichàacawa ángel icáapi íicha chènuniré Dios íipunita, yáapicha yái nasutáanáca Dios íicha, níái Dios yàasu wenàiwicaca. **5** Néese ángel yeedáca quichái yàaluca, yá ipuníadaca yàalu quichái iyú altar ínatáiséeri quicháica. Néese ángel yúucaca quichái yàalu chènuníise cáli íinatalépiná. Yá nuémìaca madécaná énu isàna, madécaná tàacáisi nacái. Nuicáca madécaná énu icànaca mèlumèluwaca. Cáli nacái icusúacawa.

Las trompetas

6 Néese níái siete namanùbaca ángel idènièyéica siete namanùbaca trompeta nabàlùacawa napùlìacaténá nàasu trumpetawa.

7 Yái idàbáanéerica ángel ipùlìaca yàasu trumpetawa. Yá granizo íba nacáiyéi yúuwàacawa cáli íinatalé quichái yáapicha yèewìèricawa irái iyú. Yá yeemáca madécaná cáli. Macái néená níái másibéeyéica cálica, abéeri néená yeemácawa. Yeemáca nacái manùbéeyéi àicu. Macái néená níái másibéeyéica àicuca, abéeri néená yeemácawa. Yeemáca nacáwa macáita masicái ìyéerica cáli íinata.

8 Néese pucháibáaná ángel ipùlìaca yàasu trumpetawa. Yá áiba wawàsi yúuwàacawa manuíri úni yáaculé, yái wawàsi manuírica dúli nacáiri iicácanáwa, yeeméericawa quichái iyú. **9** Néese madécaná manuíri úni nachacamàacawa irái iyú. Macái néená níái másibéeyéica manuíri única, abéeri néená ichacamàacawa irái iyú. Manùbéeyéi néetácawa ìyéeyéica manuíri úni yáaculé. Ata alénácalí manuíri úni ichacamàacawa irái iyú, yá macáita néetácawa ìyéeyéica úni yáaculé, càita nacái manùbéeyéi nave imáalàacawa, lancha nacáiyéica yèeyéicawa úni yáacubàa. Macái néená níái másibéeyéica naveca, abéeri néená imáalàacawa náicha.

10 Néese másibáaná ángel ipùlìaca yàasu trumpetawa. Yá manuíri dùlupùta nacáiri yúuwàacawa chènuníise yeeméericawa cachàiniíri quichái iyú. Yá dùlupùta nacáiri yúuwàacawa madécaná inanába yáaculé, únibàa nacái, úni imusúacatáisecawa cáli irìcuíse nacái. **11** Yái dùlupùta íipidenéeri Ipisíiri. Yá macái néená níái

máisibéeyéica única, abéeri néená ichacamàacawa ipisíiri iyú. Yá madécaná wenàiwica néetácawa úni iyú, ipisiúricaináni.

12 Néese báinúacáaná ángel ipùliaca yàasu trompetawa. Yá imáalàacawa másibáaná néená èeri icamalánáca, másibáaná yéená nacái quéeri icamalánáca, másibáaná néená nacái níái dùlupùta nacamalánáca. Càita catáca másibáaná néená nacamalánáca. Càmita nacái nacàna másibáaná néená èeriapi, táiyápi nacái.

13 Néeseté nuicáidaca néré, yá nuémìaca áiba ángel áwa nacáiri imáidaca cachàiníiri iyú idècunitàacá yáalanícawa cálí iwicáubàa machacànita. Yá íimaca: “¡Máinícué piùwichàapináacawa, píacué èeri mìnánáica báawéeyéica íwitáise, casànapinácalí áiba trompeta mamáalàacata, áiba másiba ángel ipùlièyéipináca mesúnamáita!” cài íimaca.

9

1 Néeseté nuémìaca cinconá imanùbaca ángel ipùliaca yàasu trompetawa. Yá nuicáca áiba ángel dùlupùta nacáiri iicácanáwa iricuèricatéwa chènuníise cálí íinatalépiná. Nàaca irí llave yàacùacaténá utàwi inùma yái máinírica depuíwaca.

2 Néese ángel yàacùaca utàwi inùma máinírica depuíwaca. Yá ísa imichàacawa utàwi inùma irícuíse càide iyúwa yùucanìasi íisalená. Yái ísa utàwi irícuíséerica catáca imànicá èeri icamaláná, macái cáuli nacái. **3** Néese wirìichu nacáiyéi namusúacawa ísa yèewíise, yá nàacawa cálí íinatabàa. Níái wirìichu nacáiyéica nadènìaca náiwíwa náucacaténá wenàiwica càide iyúwa chália yúucáaná wía. **4** Iwàwacutápiná càmita nàuwichàida masicái

idàwinèericawa cáli íinata, macái bànacalé nacái, macái àicu nacái canánama. Abéta iwàwacutápiná nàuwichàidaca wenàiwica canéeyéica irí Dios íipidená napùdàlicu. ⁵ Iwàwacutápiná nàuwichàidaca wenàiwica cinco imanùbaca quéeripiná, càmita quéwa ibatàa wirìichu inúaca wenàiwica. Yái icáicha cáiwica wenàiwica iríni càide iyúwa chália yúucáaná wía.

⁶ Néenialípiná wenàiwica nacutáca néetácaténáwa quéwa càmita náalimápiná néetácawa. Máiñí nawàwapiná néetácawa, quéwa yéetácaisi càmíiripiná íibàa nía.

⁷ Níái wirìichu càica níade iyúwa caballonái úwinái ichùniyéýica namànicaténá ùwicái. Nadènìa corona oro yáawamíiri náiwita ìwaliwa. Wirìichunái càiyéi inànde iyúwa wenàiwica inàni. ⁸ Nadènìaca nacái náiwita ibáináwa càide iyúwa inanái íiwita ibáiná. Nadènìa nacái nayéiwa càide iyúwa león cháwi nacáiri iyéi. ⁹ Nadènìaca náimamiwa càide iyúwa hierro nàucutalícuwa, ipíchaná áibanái isutàaca nía. Casànaca nàanabái idècunitàacá náalanícawa càide iyúwa wéemianá manùbéeyéi caballo yàabàli isàna ipìacawa itéeyéica madécaná carro ùwicái nérépiná. ¹⁰ Nadènìaca nacái nasìpiwa càide iyúwa chália íiwi. Náwi idènièrica icáichawa yùuwichàidacaténá wenàiwica cinco quéeripiná. ¹¹ Níái wirìichu nadènìaca náiwacaliwa, yái ángel icuèrica utàwi máinírica depuíwaca. Angel íipidená Abadón hebreo itàacái iyú, Apolión griego itàacái iyú, íimáanáca “Imáalàidéeri wía”.

¹² Yácata idàbáanéeri yùuwichàacáisi manuírica yàanèeripináca èeri mìnánái ìwali. Péemìacué cayába,

nàyaca pucháiba yùuwichàacáisi mamáalàacata yàanèeyéipiná mesúnamáita.

¹³ Néese seisná ángel ipùliaca yàasu trompetawa. Yá nuémìacaté tàacáisi imusuéricawa nèewíise níái altar iculuwí báinúaca, yái altar oro yáawamírica, iyéerica Dios íipunita. ¹⁴ Yái tàacáisi íimaca seisná ángel irí ipùlièrica yàasu trompetawa: “Piwasàa báinúaca ángel idacuèyécawa manuíri inanába néenibàa íipidenéeri Eufrates”, cài íimaca. ¹⁵ Yá iwasàaca báinúaca ángel nanúacaténá madécaná èeri mìnánai. Macái néená níái másibéeyéica wenàiwicaca abéeri néená yéetápinácawa náicha. Níái báinúaca ángelca Dios idacùacaté nía iwasàacaténá nía áiba èeripiná. Abéerita Dios yáaliéricawa càinácalí horapiná, èeripiná nacái, quéeripiná nacái. ¹⁶ Nuémìaca càisimalénácaalí úwinái níái yèeyéipinácawa caballo íinata. Nàacawa doscientos millones namanùbaca úwináica.

¹⁷ Nuicáca cài níái caballoca yéenáíwanási nacáiri irìcuíse. Níái yèeyécawa caballo íinata nadènìaca nabàle dàaléeriwa nàucutabàawa, yái dàaléeri bàlesica quíiréeri, capíraléeri nacái, éewéeri nacái. Caballonái nadèniaca náiwitawa càide iyúwa león cháwi nacáiri íiwita. Imusúacawa caballonái inùmalìcuíse: quichái, ísa nacái, azufre nacái, yái éewéeri íba yeeméericawa máiní ùuléeri iyú. ¹⁸ Yásí madécaná èeri mìnánai néetápináwa, iyú yái imusuéricawa caballonái inùmalìcuíse, yái quichái, ísa nacái, azufre nacái. ¹⁹ Níái caballoca nadènìaca nachàiniwa nanùma irìcuísewa, nasìpi néeni nacáiwá. Nasìpi ipùata càiri iicácanáwade iyúwa àapi íiwita. Nasìpi iyúwa nanúapiná wenàiwica.

²⁰ Quéwa níái wenàiwicaca iyéeyécawaca

mamáalàacata, càmíiyéicáwaca caballonái inúaca, càmita nawènúadapiná náiwitáisewa íicha yái báawéerica namànírica. Càmita nayamáida nàaca demonio icàaluíniná, ídolo icàaluíniná nacái, yái cuwainái yéenáiwana oroírica, platéeri nacái, broncéeri nacái, íbéeri nacái, àicuíri nacái. Niara ídoloca càmita náalimá naicáca, càmita nacái néemìa, càmita nacái nèepuníwa. ²¹ Càmita èeri mìnánai iwènúada íiwitáisewa íicha yái nanúanáca wenàiwica, namànínáca nacái namàliyéidewa, nayéedùaná nacái, naimáaná nacái áiba yáapicha càmíichúaca náinusíwa, càmírica nacái nanírisíwa.

10

El ángel con el rollito escrito

¹ Néeseté nuicáca áiba cachàiníri ángel iricuèricawa chènuníise. Yá yéepuèriwa acalèe iyú, idènìaca àrawàli iwitá itéesebàawa. Inàni icànanca càide iyúwa èeri icànnáaná. Càiri icàwade iyúwa waicáaná quichái. ² Idènìaca cuyàluta icáapi irìcuwa, abéeri cuyàluta achúméríina yàacùacanéerica. Yá ángel ibàlùadaca yàabàli yéewápuwáisewa manuiri úni yáaculé. Yá ibàlùadaca abéemàa yàabàli apáuwáisewa chuítaliré. ³ Néese imáidaca cachàiníri iyú càide iyúwa león cháwi nacáiri íichacaalí. Idécanáami imáidaca, yá siete namanùbaca énu natàaníca nasàna iyúwa. ⁴ Idécanáami casànaca énunái, yá nuínáidacawa nutànàanápinátē énunái itàacái, quéwa nuémìaca tàacáisi chènuníiséeri. Yá íimaca nulí: “Pibàà tàacáisi áibanái íicha, yái tàacáisi siete namanùbaca énu náiméerica ìwali. Picá pitànàa yái náiméerica ìwali”, càí íimaca nulí.

5 Néese yái ángel nuiquéerica ibàluèricawa manuíri úni yáaculé, chuitaliré nacái, yá imichàidaca icáapi yéewápuwáisewa chènuniré. **6** Yá icàlidaca Dios yàasu tàacáisi cáimiétacanéeri iyú, yái Dios iyéerica càiripináta èeri càmíri imáalàawa, yái idàbéericaté capìraléeri cáli, nía nacái chènuníséeyéi cáli, nía nacái iyéeyéica chái èeri irìcu, manuíri úni nacái, nía nacái iyéeyéica úni yáaculé. Yá íimaca: “Càmita quirínama Dios idècunìawa. **7** Yá yàanàapinácaalí sietená ángel yéenáwaná idàbacatáipináta ipùlìaca yàasu trompetawa, yásí Dios imáalàidapiná imànicani, yái ibèericaté wenàiwicanái íicha, càide iyúwa icàlidáanáté yàasu wenàiwicanái iríwa, níai profetaca”, cài íimaca.

8 Néeseté nuémìaca àniwani yái tàacáisi chènuníséerica. Itàaníca núapicha àniwa, íimaca nulí: “Pìa peedáca cuyàluta yàacùacanéerica icáapirícu yái ángel ibàluèricawa manuíri úni yáaculé, chuitaliré nacái”, cài íimaca nulí. **9** Néese nùacawa ángel yàatalé, yá nusutáca íichani yái cuyàluta achúméríinaca. Yá yàaca nulíni. Iimaca nulí: “Peedáni, piyáani. Idècunitàacá piyáacani, yá puchìchacani pinùma irìcu càide iyúwa mába ituní, quéwa piyapicúa irìcu, yásí ipisícani”, íimaca nulí.

10 Néese nuedáca achúméríina cuyàluta ángel icáapi irìcuíse. Yá nuyáacani. Puchìchacani nunùma irìcu, quéwa idécanáami nuwetúacani, yá ipisícani nudèerícuíse. **11** Néese náimaca nulí: “Iwàwacutá picàlidaca tàacáisi àniwa Dios inùmalícuíse manùbéeyéi wenàiwica ìwali, manùbéeyéi cáli néeséeyéi ìwali nacái, nàwali nacái itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú, nacuèrinánái ìwali nacái”, náimaca nulí.

11

Los dos testigos

¹ Néeseté nàaca nulí cáaléeri metro sitùa nacáiri. Yá nuémìacaté tàacáisi íiméerica nulí: “Aquialé, píalimáida Dios yàasu templo, nasutáçàalu Dios íicha; píalimáida altar nacái, càisimaléná metrocaalí nadèniaca. Piputàa nacái càisimalénácalí wenàiwica yèeyéica Dios icàaluíniná néenibàa. ² Picá quéwa píalimáida templo ibàacháwalená, néese pimàacani. Nadéca nàaca templo ibàacháwalená càmíyéi judío irí. Yá nabawàidapináni nàabàli yáapiréwa yái yàcalé mabáyanéerica Jerusalén iyacàlená, idècunitàacá nacùapinácani cuarenta y dos quéeriwa. ³ Yá nubànùapiná pucháiba nùasu wenàiwicawa nacàlidacaténá nutàacái nunùmalìcuíse mil doscientos sesenta èeri. Nadèniapiná nabàlewa cùlúiri wáluma cáucuíri, iyúwa nabàle iyáaná níái íicháaníiyéica yéetéeyéimiwa ìwali”, íimaca nulí.

⁴ Níái pucháiba icàlidéeyéipináca tàacáisi Dios inùmalìcuíse, níacata pucháiba olivo yéetaná, níacata nacái pucháiba lámpara ibàluèyécawa Dios íipunita, yái icuèrica canánama. ⁵ Aibacaalí iwàwa imànica nalí báawéeri níái pucháibaca, yásí quichái imusúacawa nanùmalìcuíse, níái pucháibaca, yá neemápináca macáita nàuwidenáiwa. Càita iwàwacutá yéetáacawa cawinácalí iwàwéerica imànica nalí báawéeri. ⁶ Níái pucháiba nadèniapiná nachàiniwa nabàlìacaténá capìraléeri cáli ipíchaná unía yúuwàacawa néenialípiná idècunitàacá nacàlidaca tàacáisi Dios inùmalìcuíse, Nadènià nachàiniwa nacái nawènúadacaténá úni irái

iyú. Yá náalimá nabànùaca macái íiwitáaná yùuwichàacáisica cáli ìwali iyúwata nawàwáaná.

⁷ Néese idécanáami namáalàidaca nacàlidaca tàcacáisi Dios inùmalìcuíse, yásí caluéri cuwèesi imusuéripinácawa utàwi depuíwéeri irìcuíse imànipiná ùwicái náipunita. Imawènìadapiná níawa, yásí inúaca nía. ⁸ Yá nachéecami irìlapináwa carretera irìcubàa manuíri yàcalé irìcu, Jerusalén ìyacàlená, áibanáimi itàtìacatalécaté Náiwacali cruz ìwali. Espíritu Santo imàacaca wáalíacawa Jerusalén ìyacàlená mìnánái nàyaca càide iyúwaté Sodoma ìyacàlená mìnánáimi ìyáanáté, iyúwa nacái Egipto yàasu cáli néeséeyéi ìyáaná. ⁹ Néese másiba èeri y mediopiná manùbéeyéi wenàiwica macái cáli néeséeyéi naicáidapiná nachéecami irí, níái icàlidéeyéica tàcacáisi Dios inùmalìcuíse. Càmita nabatàapiná áibanái ibàlìaca nía. ¹⁰ Casímáipináca èeri mìnánái iwàwa néetácanáamiwa níái icàlidéeyéimica. Casímáica èeri mìnánái iwàwa íná nàapiná nalíwáaca cawèníiri, níacáiná pucháiba profetamica yùuwichàidaca èeri mìnánái.

¹¹ Quéwa másiba èeri y medio idénáami, yásí Dios icáucàidapiná nía àniwa, yásí namichàapiná nabàlùacawa, yá máiní cálalupináca èeri mìnánái iicáca níái pucháibaca. ¹² Néese néemìapiná cachàiníri tàcacáisi chènuníiséerica. Yá íimapiná pucháiba irí: “¡Pimichàacuéwa síisaara!” càipiná íimaca nalí. Yásí namichàapinácawa chènuniré acalèe yèewiré nàuwidenái yèewíisewa. ¹³ Yáta cáli icusúapináwa máiní cachàiníri iyú Jerusalén ìyacàlená néenibàa, yá manùbéeyéi capìi náuwàapináwa. Macái néená níái diéyéica capìica, abéeri néená yúuwàapináwa. Yá siete

mil namanùbaca Jerusalén ìyacàlená mìnánái néetápináwa cáli icusúacái iyú. Yá máiní caalupináca wenàiwica ìyéeyéica mamáalàacata. Yá nàapiná Dios icàaluíniná yái ìyéerica chènuniré.

¹⁴ Yácata pucháibáaná yùuwichàacáisi manuíri yàneneripináca èeri mìnánái ìwali, quéwa yàanàapiná caquialéta yáara másibáaná yùuwichàacáisica.

La séptima trompeta

¹⁵ Néese sietená ángel ipùllaca yàasu trompetawa, yátē nuémìaca cachàiníiri tàacáisi chènuniré. Yá náimaca:

“Wáiwacali Dios icùapiná macái èeri mìnánái Cristo yáapichawa, yái Cristo Dios imàaquéerica icùaca canánama. Yá icùaca macáita cairipináta, èeri càmíiri imáalàawa”, cài náimaca.

¹⁶ Néese veinticuatro namanùbaca nacuérinánái yáawinéeyéicawa yàalubái íinatawa Dios íipunita náuwàa nalìacawa nanùmáawawa Dios irí nàacaténá icàaluíniná. ¹⁷ Yá náimaca:

“Wàaca pirí cayábéeri, pía Wáiwacali Dios cachàinírica náicha canánama, pía ìyéericaté bàaluité, ìyéerica nacái siùcade, ìyéeripiná cairipináta. Wàaca pirí cayábéeri cachàinicáiná píwitáise. Pidéca pidàbaca picùaca macáita.

¹⁸ Calúaca píapicha níái èeri mìnánáica, quéwa báawaca piicáca yái namànírica. Idéca yàanàaca néenáiwana piùuwichàidacatáipináta yéetéeyéimiwa báawéeyéí íwitáise, piacaténá nacái cawèníiri nalí, níái íibaídéeyéica pirípiná, nía nacái profeta icàlidéeyéica tàacáisi pinùmalìcuíse, nía nacái plasú

wenàiwicaca, nía nacái yèeyéica picàaluíniná, sùmanái nacái, béeyéi nacái. Idéca yàanàaca néenáiwaná pimáalàidacatáipináta macáita cawinácaalí báawéeyéica imànica èeri mìnanái íwitáise”, cài náimaca.

19 Néeseté nuicáca Dios yàasu templo chènuníséri yàacùacawa, yá naicáca Dios yàasu yàalusi nacáiri templo irícuírica, yái yàalusica imàaquéerica nawàwalica Dios imànicaté wawàsi israelita yàawirináimi yáapicha icùanápináté nía. Néese manùba énu icànaca, néemìaca manùba tìacáisi, énu isàna manùba nacái, cáli icusúa nacáiwa, granizo manuínaméeyéi íba nacáiyéi yúuwàacawa cáli ínatalé nacái.

12

La mujer y el dragón

1 Néeseté nuicáca manuíri yéenáiwanási nacáiri chènuniré, abéechúa inanái yéepuèchúawa èeri icamaláná iyú. Udènìaca quéeri ùabàli yáapíise. Udènìa nacái corona uíwita ìwaliwa, abéeri corona doce namanùbaca dùlupùta iyaca ìwali. **2** Idéerìcuíchúacáwa úai inanáica. Yá uícháaníca cáiwicáiná ulíni umusúadacaténá iicá èeri. **3** Néese nuicáca áiba wawàsi chènuniré, péemìacué cayába, nuicáca manuíri màanu quiréeri quéwa. Idènìaca siete namanùbaca íwitawa, diez ichàle imanùbaca nacái. Idènìaca corona íwitawa ìwaliwa yáalimáwanama. **4** Yái màanu íibàaca manùbéeyéi dùlupùta isìpi iyúwa. Yúucaca nía cáli ínatalépiná. Macái néená níái másibéeyéica dùlupùtaca, abéeri néená icaláacawa cáli ínatalé. Yái màanu ibàlùacawa inanái íipunita. Màanu icùaca

iyáacaténá uìri idécanacáita imusúacawa. ⁵ Uái inanái umusúadaca iicá èeri yái asìali icuèripináca macái èeri mìnánáí cachàiníiri iyú. Néeseta quéwa Dios yeedáca uìri chènuniré, íimáanáca Wáiwacali, yá Dios itéca yàataléwani yàalubái íinaltéwa. ⁶ Uái inanái uplacakawa manacuáli yùuculé, chuìri cálí nérépiná, canáctalé wenàiwica. Aléera iyaca ulí ùyacatalépiná, Dios ichùnièricaté ulípiná. Néré nàapiná uyáapináwa mil doscientos sesenta èeripiná.

⁷⁻⁸ Néese nuicáca namànica ùwicái chènuniré. Yái ángel íiwacaliná íipidenéeri Miguel, yàasu ángelnái nacái namànica ùwicái màanu íipunita. Yái màanuca, nía nacái yàasu ángelnáica, namànica ùwicái Miguelnái íipunita, quéwa Miguelnái imawènìadaca nía, íná màanunáí càmita quirínama náalimá nàyaca chènuniré. ⁹ Càita náucacani chènuníise yái manuíri màanuca, yái bàaluitéeri àapica íipidenéeri Diablo, íimáanáca “Icháawàidéeri wainawaná ìwali”, íipidenéeri nacái Satanás, íimáanáca “Wàuwidesàiri”, yái ichìwáidéerica macái èeri mìnánáí. Yácata náuquéeri chènuníise cálí íinaltépiná, yàasu ángelnái nacái náucacawa yáapicha chènuníise.

¹⁰ Néese nuémìaca cachàiníiri tàacáisi chènuníise. Yá íimaca:

“Wacuèriná Dios idéca iwasàaca wía. Dios idéca yáasáidaca íiwitáise cachàiníiriwa icùacaténá macáita. Dios imàacapiná Cristo icùaca yáapicha macáita, yái Cristo Dios ibànuèricaté. Idéca Wàuwidesàiri yúucacawa chènuníise, yái icháawàidéerica wéenánái iináwaná ìwali, icháawàidéerica naináwaná ìwali Wacuèriná Dios irí èeríapinama,

táiyápinama nacái, icháawàaca naináwaná ìwali.

- 11** Wéenánái nadéca namawènìadaca Wàuwidesàiri neebáidacáiná Cordero itàacái, yái Cordero yéetéericatéwa wáichawalíná, nacàlidacáiná nacái naináwaná ìwaliwa Jesucristo yàasunáica nía, càmicáiná nacái nawènùadaca náwitáisewa Jesucristo íicha éwita áibanái inúacáanítá nía.
- 12** ¡Casímáicué piwàwawa, píacué ìyéeyéica chènuniré! ¡Quéwa píacué èeri mìnánáica, mánícué piùwichàapinácawa, yácáiná Diablo icháawàidéerica waináwaná ìwali, idéca iricùacawa chènuníise piatalécué máníiri calúaca íwitáise, yáalíacáináwa ìyaca irí maléená èeri!" cài náimaca.

- 13** Néese yái màanuca yáalíacáináwa náucacaténi chènuníise cáli ínatalé, yá ipìlacawa úami úái inanái imusúadéechúaca iicá èeri. **14** Quéwa nàaca ulí pucháiba ùanabáipiná manuínaméeyéí úái inanáica, càide iyúwa áwa yàanabái, yéewanápiná úalacawa màanu íicha chûrìi cáli nérépiná, canácatlé wenàiwica alé ùyacatalépiná, nàacatalépiná uyáapiná másiba camuí y medio piná. **15** Yá màanu imusúadaca úni inùmalìcuísева inanái yáamíwáisepiná, càide iyúwa inanába, isicùmáidacaténá úa yéesacái iyú, úái inanáica. **16** Cálita quéwa iyúudàaca úa, yá yàacùacawa inùmasi nacáiri cáli yèewiré iwetúacaténá inanába màanu imusúadéerica inùmalìcuísева. **17** Néese mání calúaca yái màanuca inanái yáapicha. Yá yàacawa imànicaténá úwi náipunita níái uénibeca áibanái, yeebáidéeyéica càide iyúwa Dios ichùulìaná

nía, icàlidéeyéica nacái naináwaná ìwaliwa Jesúس yàasunáica nía.

13

Los dos monstruos

¹ Néeseté nuicáca màanu ibàlùacawa manuíri úni icainaletá ífinata, yá nuicáca cachàiníiri cuwèesi caluéri nacái imusúacawa manuíri úniácuíse. Yái cuwèesi idènìaca siete namanùbaca íiwitawa, diez namanùbaca nacái ichàle. Idènìaca corona ichàle ìwaliwa yáalimáwanama. Macái íiwita imanùbaca idènìaca íipidenáwa itàaníyéica casaquèeri iyú Dios ìwali, icàlidéeyéica Dioscasa yái cuwèesica. ² Yái cuwèesi càiride iyúwa cháwi iicácanáwa. Idènìaca yàabàliwa càide iyúwa sálú yàabàli. Idènìaca nacái inùmawa càide iyúwa león cháwi quíréerí nacári. Néese màanu imàacaca íiwitáise cachàiníiriwa cuwèesi irí, yéewacaténá caluéri cuwèesi ichùullaca manùbéeyéi wenàiwica cachàiníiri iyú. ³ Abéeri néená níái caluéri cuwèesi íiwitaca idènìaca icháuná báawéeriwa imàaqueéreraté íiwita yéetácawa, quéwa cháunási ichùnìacawa, yá íiwita icáucàacawa àniwa. Yá macáita èeri mìnánái máiní náináidacawa naicáidaca caluéri cuwèesi irí, neebáida nacái càide iyúwa ichùullaná nía. ⁴ Yá wenàiwica nàaca màanu icàaluíniná yácatíná màanu imàacaca caluéri cuwèesi icùaca èeri mìnánái. Nàaca nacái cuwèesi icàaluíniná. Náimaca: “Máiní cachàiníiri náicha canánama yái caluéri cuwèesica. ¡Canácate yáaliméerica ipéliacani!” cài náimaca.

⁵ Mànau imàaca nacái canùmaséecani, yái caluéri cuwèesica, itàanícaténá casaquèeri iyú Dios ìwali. Yá imàacaca cuwèesi ichùullaca èeri mìnánái cachàiníiri iyú cuarenta y dos quéeri.

6 Cuwèesi itàaníca casaquèeri iyú Dios ìwali, itàaníca nacái báawéeri iyú Dios íipidená ìwali, itàaníca nacái báawéeri iyú Dios iyacàle ìwali, nàwali nacái niái lyéeyéica chènuniré. **7** Mànau imàaca nacái caluéri cuwèesi imànica úwi Dios yàasu wenàiwicanái íipunita. Yá cuwèesi imawèniadaca nía. Mànau imàacaca cuwèesi ichùulìaca macái èeri mìnánái. **8** Macái èeri mìnánái nàapiná caluéri cuwèesi icàaluíniná, cawinácalí càmíiyéica idènla íipidená ichanèericawa Cordero yàasu cuyàluta irìcu èeri ipíchawáiseté, yái cuyàluta idènièrica náipidená macái wenàiwicaca Cordero yèeyéica icáuca càmíiri imáalàawa, yái Cordero nanuéricaté. **9** Càuwíiyéicalícué pía, péemìacué cayába yái tàacáisi núuméeripinácuéca pirí:

10 “Iwàwacutácalícué náibàaca pía, yásí náibàacué píawa; iwàwacutácalícué nanúaca pía espada machete nacáiri iyú, yásí nanúacué pía espada iyúwa”, càicué núumaca pirí.

Iná iwàwacutácué piidenìaca piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, peeþáidacué mamáalàacata, píacué Dios yàasu wenàiwicaca.

11 Néese nuicáca áiba caluéri cuwèesi imusúacawa cáli irìcuíse. Idèniaca pucháiba ichàlewa càide iyúwa oveja ichàle, quéwa itàaníirica càide iyúwa màanu itàaníiná. **12** Idèniaca íiwitáise cachàiníriwa imànicaténá macáita càide iyúwa idàbáanéeri cuwèesi imàníiná idècunitàacá iyaca caluéri cuwèesi yáapicha. Yá ichùulìaca macáita èeri mìnánái nàaca idàbáanéeri cuwèesi icàaluíniná, yái imichèericawa yéetácáisi íicha. **13** Imàni yàacawa nacái madécaná yái càmíirica áiba idé imànica, ichùulìaca nacái quichái yúuwàacawa chènuníise

wenàiwicanái iicápiná. **14** Yái idàbáanéeri caluéri cuwèesi imàacaca pucháibáaná cuwèesi imànica yáapicha yái càmírica wenàiwica idé imànica, ichìwáidacaténá èeri mìnanái. Yá pucháibáaná cuwèesi ichùulìaca namànica caluéri cuwèesi yéenáiwáná yái idàbáanéerica cuwèesica idènièrica icháunáwa espada machete nacáiri yáami quéwa iyaca quirítá, cáucani. **15** Namàacaca pucháibáaná cuwèesi yàaca idàbáanéeri cuwèesi yéenáiwáná icáucapiná. Yá ichàiniadaca yéenáiwánási yéewanápiná itàaníca, ichùulìacaténá nacái nanúaca macái wenàiwica càmíiyéica yàa icàaluíniná, yái idàbáanéerica cuwèesi yéenáiwánáca. **16** Ichùulìaca nacái natànàanápiná cuwèesi yéenáiwáná macái wenàiwica icáapi yéewápuwáise ìwali, càmicaalí nacáapi, néese napùdàlicu áibata, macái sùmanái, béyéi nacái, càasuýéi nacái, catúulécanéeyéi nacái, nía nacái yèepuníiyéicawa máiwacalináwaca, nía nacái íibaídéeyéica mawèníiri iyú áibanái irí. **17** Iná canáca yáaliméeri iwèniaca, iwéndáanápiná nacái canácaalí irí yái cuwèesi yéenáiwánáca, yái cuwèesi íipidenáca, càmicaalí íipidená, néese íipidená yàasu número áibata.

18 Iná iwàwacutá cáalíacáica wía. Péemìacaalícué càinácaalí íimáaná, yá iwàwacutácué píalíacawa cuwèesi yàasu número ìwali, wenàiwica yàasu númerocáináni. Yácata yái númeroca, seiscientos sesenta y seis namanùbaca.

14

El canto de los 144,000

1 Néeseté, péemìacué cayába, nuicáca Cordero ibàlùacawa Sión yàasu dúli íinata. Nàyaca yáapicha

ciento cuarenta y cuatro mil namanùbaca wenàiwica catànèeyéi ipùdàlìcu Cordero íipidená iyú, Yáaniri Dios íipidená iyú nacái. ² Néese nuémìaca manuíri tàacáisi chènuníiséeri càide iyúwa wéemìaná madécaná inanába isàna, cài nacáide iyúwa wéemìaná cachàiníiri énu isàna tiríricaalí, cài nacáide iyúwa wéemìaná madécaná inuéyéica yàasu arpawa namànicaténá música. ³ Yá nacántàaca wàlisài canción yàalubáisi néenibàa, nàacuéssemi nacái níái báinúaca cáuyéi ángel, nacuèrinánái yàacuéssemi nacái. Canáca áibanái yáaliméeri yéewáidacawa nacántàanápináquéi canciónca, níawamita ciento cuarenta y cuatro mil namanùbaca èeri mìnanái, Dios iwasèeyéica chái èeri irícuíse. ⁴ Níacata càmíiyéica iimá inanái yáapicha. Nàacawa Cordero yáapicha àta alénácalí yàawa. Níacata Dios iwasèeyéica irípináwa càide iyúwa idàbáanéeri ofrenda èeri mìnanái yèewíise, Cordero irípiná nacái. ⁵ Càmíiyéita cachìwa masacàacáiná náwitáise.

Los mensajes de los tres ángeles

⁶ Néese nuicáca áiba ángel yáalanícawa cáli iwicáubàa machacànita, idèniéri cayábéeri tàacáisi càmíiri imáalàawa icàlidacaténáni èeri mìnanái irí, macái cáli néeséeyéi irí nacái, macái yàawiría irí nacái, macái wenàiwica itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú, macái wenàiwica íiwitáaná irí nacái. ⁷ Yá íimaca cachàiníiri iyú: “Peebáidacué Dios itàacái. Piàcué nacái irí cayábéeri, máinícáinácué mawiénica péenáiwana Dios icàlidacatáipináta èeri mìnanái iináwaná ìwali, yùuwichàidacaténá nía nabáyaná ìwalíisewa. Iná piàcué Dios icàaluíniná,

yái idàbéericaté capìraléeri cáli, yái cálica nacái, puìwéeri úni nacái, úni càmíri puìwa nacái”, cài íimaca.

8 Néese áiba ángel yàacawa idàbáanéeri ángel yáamiwáise. Yá íimaca: “Idéca imáalàacawa yái manuíri yàcaleca, Babilonia ìyacàlená, idéca imáalàacawa. Babilonia ìyacàlená mìnánáimi náalimáidacaté macái cáli néeséeyéi namànínápiná náapicha nabáywawanáwa máiní báawéeri”, cài íimaca.

9-10 Néese áiba ángel yàacawa náamiwáise. Yá íimaca cachàiníiri iyú: “Aibacaalí yàaca caluéri cuwèesi icàaluíniná, yéenáiwanaási icàaluíniná nacái, áibanáicaalí imàaca natànàaca caluéri cuwèesi íipidená napùdàlìcu, nacáapi ìwali áibata, yá Dios yùuwichàidapiná níawa báawanama máiní báawéeri yùuwichàacáisi iyú. Dios yùuwichàidapiná níawa quichái ùuléeri béecaná iyú, íipidenéeri azufre, Dios yàasu ángelnái yàacuésemi, Cordero iicápíná nacáwa. **11** Yái quichái íisalená imichàacawa càripináta èeri càmíri imáalàawa, yái quichái yùuwichàidéerica nía. Canácatáita nayamáidawa nàuwichàacáí íichawa, èeríapi, táiyápi nacái, cawináicaalí yèeyéica caluéri cuwèesi icàaluíniná, yéenáiwanaási icàaluíniná nacái, nía nacái imàaqueyéica natànàaca nàwali caluéri cuwèesi íipidená”, cài íimaca.

12 Iná iwàwacutácué cachàinica píwitáise, píacué Dios yàasu wenàiwicaca, píidenìacaténácué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyú, píacué yeebáidéeyéica càide iyúwa Dios ichùulìaná, yeebáidéeyéica nacái Jesús itàacáí.

13 Néese nuémìaca áiba tàacáisi chènuníiséeri. Yá íimaca nulí: “Pítànàa yái tàacáisica: ‘Casíimáica

cawinácalí yéetéeyéipinácawa siùcáisede
 yeebáidéeyéica mamáalàacata Wáiwacali itàacáí’,
 cài pitànàaca”, íimaca yái tàacáisica. Néese
 Espíritu Santo íimaca: “¡Báisícata, casíimáica nía,
 nayamáidapináwa nàuwichàacái íchawa, yácaíná yái
 cayábéerica namàníiricaté áibanái irí yàapinácawa
 náapicha!” cài íimaca yái Espíritu Santoca.

La cosecha de la tierra

¹⁴ Néeseté, péemìacué cayába, nuicácaté cabalèeri acalèe. Yá nuicáca abéeri yáawinéericawa acalèe ínata càride iyúwa asìali iicácanáwa. Idènìaca oróiri corona íiwita ìwaliwa. Idènìa nacái macàpucuíri wisuanási yéecuacanéeri. ¹⁵ Yá áiba ángel imusúacawa Dios yàasu templo chènuníiséeri íicha, yá imáidaca cachàiníiri iyú irí yái yáawinéericawa acalèe ínata. Iimaca irí: “Pisiaca pìasu wisuanási macàpucuíri iyúwa, peedácaténá ituíná iyacaná. Idéca yàanàaca yàasu èeri weedácaténáni, mísicáináni, yái ituínásica iyéerica cáli ínata”, cài íimaca. ¹⁶ Néese yái yáawinéericawa acalèe ínata isìaca yàasu macàpucuíri wisuanási iyúwa cáli ìwalibàa, yá yeedáca ituínási cáli íicha.

¹⁷ Néese áiba ángel imusúacawa Dios yàasu templo irícuíse chènuníiséeri, idènièrica nacái macàpucuíri wisuanási yéecuacanéeri. ¹⁸ Yá áiba ángel yàacawa altar íicha, yái ángel icuèrica quichái. Yá imáidaca cachàiníiri iyú irí yái ángel idènièrica macàpucuíri wisuanási yéecuacanéeri. Yá íimaca irí: “Piwichùa nía pìasu wisuanási macàpucuíri iyúwa, peedá uva iyacaná abéyéeri uva yéetaná íicha iyéerica cáli ínata, quíiracáiná níái iyacanáca uvaca”, cài íimaca. ¹⁹ Néese ángel iwichùaca nía

yàasu macàpucuíri wisuanási iyúwa, yá yeedáca uva ìyacaná cáli íicha. Yá yúucaca uva ìyacaná manuíri yàalusi irìculé napisùacatalépiná uva ituní. Yái yàalusi íimáanáca càicanide iyúwa Dios yàasu yùuwichàacáisi, yùuwichàidacatalépináta báawéeyéi wenàiwica. ²⁰ Yá napisùaca uva ìyacaná méetàuculé yàcalé íicha. Yá madécaná irái imusúacawa yàalusi íicha. Yái irái yéesáidaca àta caballo yàasu freno néenibàa idepuíwaca. Trescientos namanùbaca kilómetros idècuni imusúacawa yàalusi íchawa yái iráica.

15

Los ángeles con las siete últimas calamidades

¹ Néeseté nuicáca chènuniré áiba manuíri yéenáwanási nacáiri icalùadéerica nuicáca: siete namanùbaca ángelnái idènièyéica siete namanùbaca yùuwichàacáisi manuíri. Níacata namáalàidáanáca macáita. Idécanáami siete namanùbaca yùuwichàacáisi yàanàaca èeri mìnánai ìwali, yásí imáalàacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi chái èeri irìcuírica.

² Nuicá nacái càiride iicácanáwa iyúwa manuíri úni asáiri yáaculé càide iyúwa waicáaná vidrio yèewìadéeriwa quichái yèewi. Nuicáca wenàiwica imawènìadéeyéica caluéri cuwèesi, càmicáiná nàa icàaluíniná, yàasu yéenáwanási nacái. Càmita nacái namàaca natànàaca nàwali caluéri cuwèesi íipidená yàasu número. Yá nabàlùacawa idùlepi yái manuíri úni asáirica yáaculé, nadènìaca arpa Dios yèerica nalí. ³ Yá nacántàaca Moisés yàasu canción, yái Dios yàasu wenàiwica íibaídéericaté Dios irípiná.

Nacántàa nacái Cordero yàasu canción. Yái canción ímíeरica cài:

“¡Máiníiri cayábaca macáita yái pimàníirica càmíirica wadé wamànica, pía Wacuèriná Dios, cachàiníiri náicha canánama! Píacata icuèri macáita machacàníiri iyú, báislíri iyú nacái, pía icuèrica macái cáli néeseyéi.

4 Macáita nàapiná píimiétacanáwa, cáalucáiná naicáca pía. Macáita nacái nàapiná pirí cayábéeriwa, pía Wáiwacalica. Píacainá abéerita mabáyawanéeri. Macái cáli néeseyéi nàanàapiná piataléwa, yá nàapináca picàaluínináwa naicácainá picùaca macáita machacàníiri iyú”, cài náimaca.

5 Néeseté nuicáca yàacùacawa yái templo iyéerica chènuniré, yái templo mabáyawanéeri Dios iyéerica irìcu. **6** Yá siete namanùbaca ángel namusúacawa templo irìcuíse idènièyéica siete namanùbaca yùuwichàacáisi manuíri. Lino yáawamica nabàle masaquèeri mèlumèluíri nacái. Nadènìa nacái nàwalàbabàawa cácuíri cinturón oroíri nàucutalàcubàawa. **7** Néese abéeri néená níai báinúaca cáuyéi ángel yàaca náalimáwanama abéechúa bacàa yáawami oroíchúata, níai siete ángelca. Níai bacàa ipuniéyéiwa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú, yái Dios iyéerica càiripináta, èeri càmíiri imáalàawa. **8** Yái templo chènuníisérera ipuníacawa ísa iyú, imusuéricawa Dios yàatanáise, yái Dios iyéerica icamaláná mèlumèluíri irìcuwa, yái Dios máiníiri cachàinicá iwitáise. Yá canáca yáaliméeripiná iwàlùacawa templo irìculé àta namáalàacatalétawa níai siete

namanùbaca yùuwichàacáisica siete namanùbaca ángel idènièyéica.

16

Las copas del castigo

¹ Néese nuémìaca cachàiníiri tàacáisi templo irìcuíséeri, yái templo iyéerica chènuniré. Yá íimaca nalí níái siete namanùbaca ángelca: “Pìacuéwa, picasáaca yùuwichàacáisi cáli ínatalé, yái Dios yàasu yùuwichàacáisi iyéerica siete namanùbaca bacàa irìcu”, cài íimaca nalí.

² Iná idàbáanéeri ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa cáli iwéré. Yá cacháunáca èeri minanái idènièyéica caluéri cuwèesi yéenáiwana napùdàlicu, macái wenàiwica yèeyéica cuwèesi yàasu yéenáiwánsi icàaluíniná. Báawéeri cháunási imusúacawa nàwalíise, yáasaca imànica nasàni.

³ Néese pucháibáaná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa manuíri úni yáaculé. Yá macái manuíri úni ichacamàacawa yéetáními íranámi iyú. Yá macáita néetácawa iyéeyéica manuíri úni yáaculé.

⁴ Néese másibáaná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa macái inanába yáaculé, macái úni yáaculé nacái, úni imusúcatáisecawa cáli irìcuíse. Yá nachacamàacawa irái iyú. ⁵ Néese nuémìaca ángel yái icuèrica úni, íimaca Dios irí:

“Pidéca piùwichàidaca nía machacàníiri iyú, pía Dios mabáyawanéerica, iyéerica siùcade, iyéerica nacái bàaluité. Cayábacata piùwichàidaca nía.

⁶ Nadéca nanúaca píasu wenàiwica, píasu profetanái nacái. Siùca pidéca pìaca

nàirapiná irái. Cayábacata piùwichàidaca nía cài, néetácaténáwa, nanúacáinátē piásu wenàiwica”, íimaca.

7 Néese nuémìa nacái áiba tàacáisi altar irìcuíséeri, yá íimaca: “¡Báisícata, Wacuèriná Dios, cachàiníri náicha canánama! ¡Pidéca pimànica càide iyúwaté pímáaná! ¡Yácata nabáyawaná iwèni! ¡Pidéca piùwichàidaca nía machacàníri iyú!” cài íimaca.

8 Néese báinúacáaná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa èeri ìwali. Yá yèepùacawa mání ùuléerica yái èeri icamalánáca. Yá èeri icamalánáca yeemáca wenàiwica càide iyúwa quichái yeemáaná wía. **9** Yá wenàiwicanái yeemácawa ùuléeri iyú báawana, yá nacuísá náichawa Dios báawéeri iyú, yái Dios ibànuèrica nàwali yùuwichàacáisi, càmita nacái nawènúada náiwitáisewa neebáidáanápiná càide iyúwa Dios ichùulìaná nía.

10 Néese cinconá ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa caluéri cuwèesi yàalubái íinatalé. Yá catáca èeri, caluéri cuwèesi yàasu cáli icùacataléca wenàiwica. Néese yàasu wenàiwica naamíadaca nanènewa yùuwichàacáisi iyú. **11** Nacuísaca Dios báawéeri iyú, yái Dios chènuníiséerica yùuwichàidacáiná nía cáiwíiri iyú, cháunási iyú nacái. Càmita nacái nawènúada náiwitáisewa nabáyawaná líchawa.

12 Néese seisná ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa manuíri inanába yáaculé iípidenéeri Eufrates. Yá chuìca yái inanába yéewacaténá nachàbacawa chuìri cáli íinatabàa, níara icuèyéica cáli iyéerica èeri imusúacatáisewa.

13 Néeseté nuicáca másiba demonio casaquèyéi íiwitáise. Abéeri demonio imusúacawa màanu

inùmalìcuíse, áiba demonio imusúacawa caluéri cuwèesi inùmalìcuíse, áiba demonio nacái imusúacawa cachìwéeri iwicùlidéeri inùmalìcuíse. Níái demonio casaquèeyéi íwitáise càiyéide iyúwa balùta iicácanáwa. ¹⁴ Demoniocáiná nía yáaliméyéica imànica yái càmíirica wenàiwica yáalimá imànica. Néese demonionái nàacawa macái èeri mìnánái icuèrinánái yàatalé, nàwacáidacaténá nacuèrinánái namànínápiná ùwicái Dios íipunita áibaalípiná Dios yàasu èeripiná máiníri caiyéinináca, yái Dios cachàinírica náicha canánama.

¹⁵ Wáiwacali íimaca walí: “Péemìacué cayába, nùapinácawa néese àniwa isicúasíwata càide iyúwa cayéedéeri yàanàacaalí càmicatáipináta wenàiwicanái icùa nùanàaca. Casíimáica iwàwa cawináacaalí icuèrica nùanàanápiná, íibaideeri nacái nulípiná àta nùanàacataléta, ipíchaná ibáiniacawa nuwéré ibáyananá ìwalíisewa”, cài íimaca Wáiwacali.

¹⁶ Néese demonio casaquèeyéica íwitáise nàwacáidaca macái èeri mìnánái icuèrinánái alé íipidenácatléa Armagedón hebreo itàacái iyú.

¹⁷ Néese sietená ángel yàaca icasáaca yàasu bacàa íisawa cáuli irìcubàa. Yá nuémìaca cachàiníri tàacáisi imusúacawa chènuniíséeri templo irìcuíse yàalubáisi yèewíise. Yá íimaca: “;Yácata imanùbaca!” cài íimaca.

¹⁸ Néese énu icànaca mèlumèluíri iyú, nuémìa nacái manùba tàacáisi, casànaca nacái énu madécaná. Yá cáli icusúaca nacáiwa máiní cachàiníri iyú, máiní cachàiníri náicha macái cáli icusúacái waiquéerica chái èeri irìcu. ¹⁹ Néese manuíri yàcalé iseríaca yèewiwa másibawaca, cálicáiná yàacùacawa cáli icusúacái iyú. Yá namáalàacawa níái yàcaléca macái cáli íinatéeyéica iyaca. Néese Dios iwàwalica

manuíri yàcalé Babilonia, yùuwichàidacaténáni manuísíwata. ²⁰ Macái iwàwata nasawíacawa manuíri úni yáaculé. Manuínaméeyéi dúli nacái namáalàacawa canánama. ²¹ Granizo yúuwàa nacáiwa chènuníise wenàiwica ìwali, yái granizo manuínaméeyéi íba nacáiyéi cuarenta namanùbaca kilonaméeri cawàwaná imíaca, àta wenàiwicanáí icuísacataléta íichawa Dios báawéeri iyú, ìwalíise yái yùuwichàacáisica granizo yúuwèericawa nàwali, máníncáiná báawacani.

17

Condenación de la gran prostituta

¹ Néseté nuicáca abéeri néená níái siete namanùbaca ángel idèniéyéica siete namanùbaca bacàa. Yá íimaca nulí: “Aquilé, núasáidaca piicá yùuwichàacáisi yàanèeripináca ùwali úái iiméechúaca manùbéeyéi asianáí yáapicha plata ìwalinápiná yáawinéechúacawa manùbéeyéi úni inàniacubàa. ² Macái cálí icuérinánáí chái èeri irìcuíyéica nadéca naimáca úapicha nàacawéeyéi íichawa. Nía nacái èeri mìnánáí nadéca nacàmaca ùasu ìiracalési ipuíri iyú, umàaquéerica nalí naimácaténá úapicha”, íimaca nulí.

³ Néese yái ángel itéca núa manacúali yùuculé, càinawàiri, canácatalé wenàiwica. Yá nuicáca inanáí yáawinéechúawa quíréeri cuwèesi íinata. Cuwèesi íipidená madécaná ichanàacawa cuwèesi ìwalíise, yái íipidená íiméerica “Dioscata núa”. Idèniaca siete namanùbaca íwitawa, diez nacái namanùbaca ichàle. ⁴ Uái inanáica udèniaca ubàlewa capíralesíwéeri iicácanáwa, quíréeri nacái. Udènià nacái madécaná tìliquìchi, oroíri,

cawènìchúa íba nacái, cawènìchúa perla nacái. Udènìa nacái bacàa ucáapirìcuwa, abéechúa bacàa oro yáawamiichúa ipuniéchúawa iyú ubáyawaná umànírica manuísíwata Dios iiquéerica máiní báawéeri iyú, yái uimáanáca manùbéeyéi yáapicha casaquèeri iyú ùacaténá cuwáinái yéenáwaná icàaluíniná, níái ídoloca. ⁵ Udènìa uípidenáwa ibàacanáta upùdàlìcuwa: “Manuíri Babilonia ìyacàlená, úái náatúaca macái inanái iiméeyéica asìanái yáapicha plata ìwalinápiná, náatúa nacái macái èeri mìnánáica imàníiyéica ibáyawanáwa nàacaténá cuwáinái icàaluíniná, níái ídoloca”, cài iimáanáca yái uípidenáca. ⁶ Yáté nuicáca ucàmaca úái inanáica uìracáiná náiranámi, níái Dios yàasu wenàiwicamica, náiranámi nacái níái nanuéyéica neebáidacainá Jesús itàacái. Nudécanáami nuicáca úa, yá máiní nuínáidacawa manuísíwata nuicáidaca ulí, càmicáinátē núalíawa càinácalí iimáaná yái yéenáwanási nacáirica.

⁷ Néese ángel íimaca nulí: “¿Cáná yéewa máiní cáulenáca píichani? Yáca numàacapiná píalíacawéera càinácalí iimáaná, úái inanáica, càinácalí iimáaná nacái yái caluéri cuwèesi itéerica úa, idènièrica siete namanùbaca íwitawa, diez namanùbaca nacái ichàle. ⁸ Yái caluéri cuwèesi piiquéerica ìyacaté, quéwa càmíiri ìya siùca. Néese imusúapináwa depuíwéeri utàwi irìcuíse, néesecáwa imáalàapináwa. Eeri mìnánái yàapiná caluéri cuwèesi icàaluínináwa, macáita canéeyéica íipidená ichanàacawa cuyàluta irìcu èeri ipíchawáiseté, yái cuyàluta idènièrica náipidená macái wenàiwicaca Dios yèeyéica icáuca càmíiri imáalàawa. Quéwa èeri mìnánái máiníripiná cayábaca naicáca yái caluéri cuwèesi ìyéerica

bàaluité, néese yéetácatéwa, quéwa yèepuèripináwa cáuca àniwa.

9 “Siùcade péemìacué cayába, píacué cáalíacáiyéica, píalíacaténácuéwa càinácaalí íimáaná: Níái siete namanùbaca íiwitaca íimáanáca càicanide iyúwa siete namanùbaca dúli, inanái yáawinéechúacawa íinata. **10** Iimáanáca càicanide iyúwa nacái siete namanùbaca nacuèrinánái icuèyéica wenàiwica néenibàa. Cinco namanùbaca nacuèrinánái nadéca nacaláacawa, yá nadéca néetácawa. Abéeri néená icùaca wenàiwica siùca. Aiba yàanàapináwa icùacaténá wenàiwica. Quéwa yàanàapinácaalí, yá icùapiná wenàiwica maléená èeri. **11** Yái caluéri cuwèesica iyaca bàaluité, néese yéetácatéwa, yácatá ochonáca nacuèrinásàiri, quéwa abéeri néenácani, níái siete namanùbacaca, yá nacái imaalàapináwa.

12 “Níái diez namanùbaca ichàle piiquéeyéica íimáanáca càicanide iyúwa diez namanùbaca nacuèrinánái càmíiyéicáwa idàba icùaca wenàiwica. Quéwa nacùapiná níawa maléená èeriwa yáapicha yái caluéri cuwèesica. **13** Yá abédanamata náiwitáise níái diez namanùbaca nacuèrinánái náibaidáanápiná caluéri cuwèesi irí, namànicaténá càide iyúwa iwàwáaná, namàcacáanápiná nacái caluéri cuwèesi icùaca nàasu cálí néeséeyéi. **14** Yá namànipiná ùwicái Cordero íipunitawa quéwa Cordero imawènìadapiná níawa, cachàiníircáináni náicha canánama èeri mìnánái icuèrinánáica. Níacáiná nacái Cordero yáapichéeyéica, Cordero idéca imáidaca nía, idéca nacái yeedáca nía yàasu wenàiwicapináwa, nadéca nacái neebáidaca itàacái éwita nàuwichàacáanítawa”, cài íimaca nulí yái ángelca.

15 Yái ángel íimaca nulí àniwa: “Pidéca piicáca

úái iiméechúaca manùbeyéi asìanáí yáapicha plata ìwalinápiná, yáawinéechúawa manuínaméeyéi úni inànlàcubàa. Níái manuínaméeyéi úni íimáanáca càicanide iyúwa macái íiwitáaná wenàiwica namanùbaca, macái cáli néeseyéi nacái, macái wenàiwica itàaníiyéica áiba tàacáisi iyú nacái chái èeri irìcuíyéica. ¹⁶ Níái diez namanùbaca ichàle piiquéeyéica, íimáanáca càicanide iyúwa nacuèrinánái iyéeyéica caluéri cuwèesi yáapicha. Máiní báawaca naicápiná úái iiméechúaca asìanáí yáapicha plata ìwalinápiná. Yá náucaca úa abéechúata, mabàleta. Néese nayáapiná uinámi, yá neemápiná uchéecami quichái iyú. ¹⁷ Dioscainá idéca imàacaca náináidacawa namànínápiná càide iyúwa iwàwáaná namànica, íná níái diez namanùbaca icuèyéica cáliquéi, abédanamapináta náiwitáise náapichawáaca neebáidáanápiná caluéri cuwèesi itàacái, namàacáanápiná nacái icùaca nàasu cáli néeseyéi, àta ichàbacatalétawa macáita càide iyúwa Dios icàlidáanátē. ¹⁸ Uái inanái piiquéechúaca, yácata manuíri yàcaléca ichùulièrica macái cáli icuèrinánái”, cài íimaca nulí yái ángelca.

18

La caída de Babilonia

¹ Néeseté àniwa nuicáca áiba ángel iricùacawa chènuníise. Yá cachàiníirica íiwitáise. Cáli icànaca iyú yái ángel icamaláná cayábéerica. ² Yá íimaca máiní cachàiníiri iyú:

“¡Idéca imáalàacawa yái manuíri yàcalémica Babilonia iyacàlená, idéca imáalàacawa!
¡Yá demonionái iyaca néenibàa! ¡Macái íwitáaná báawéeyéi demonio icùacani yái

yàcalémica! ¡Macái íiwitáaná báawéeyéi màsibèe, casaquèeyéi cuòpìra nacái nadéca namànica nabànawa néenibàa, namùlubè nacáiwa!

3 Níacáiná macái èeri mìnánái nadéca nacàmaca ùasu lìracalési ipuíri iyú, imàaquéechúaca yáawawa nalí naimácaténá úapicha. Níái icuèyéica cálí canánama chái èeri irìcuíyéica nadéca naimáca úapicha, úái càmíchúaca náinúsíwa. Nía nacái cacharrero ca chái èeri irìcuíyéica nadéca càasuca nía úapicha, ùyacáiná máiní càasuíri iyú umànicaténá ubáywawanáwa máaléquéeri iyú”, cài íimaca.

4 Néese nuémìaca áiba tàacáisi chènuníséeri. Yá íimaca:

“Pimusúacuéwa yàcalé íicha, píacué caininéeyéica nuicáca, ipíchanácué pimànica pibáywawanáwa úapicha, ipíchanácué nacái nùuwichàidaca pía úapicha.

5 Máiñicáiná manuírica ubáywawaná, íná iwàwacutá Dios yùuwichàidaca úa. Dios yáalíacawa ìwali, yái ubáywawanáca.

6 Piùwichechàida úa ìwalíise yái báawéerica umànírica áibanái irí, yá piùwichechàida úa cachàiníiri iyú pucháiba yàawiriéricatái yáwanái íicha yái báawéerica umànírica áibanái irí.

7 Càide iyúwa cachàiníná uicáca úawawa, uedáaná nacái ulíwa macái cawèníiri, càita nacái piùwichechàida úa, pimàaca uícháaníca. Uumacáiná uwàwalícuísewa: ‘Núacata icuèchúaca macái wenàiwica. Canácatáita nuícháaníwa càide iyúwa manìrúichúami íicháaníná’, úumaca uínáidacawa ulíwa.

8 Iná yéewa abé èeri irìcu yàanàapiná ùwali yái ùuwichàanápинácawa, yásí uícháanícawa umáapicawa, yá uétápiná nacáiwa. Néese uemápinácawa quichái iyú macáita, cachàinicainá Wacuériná Dios íwitáise, yái yùuwichàidéeripináca úa”, íimaca.

9 Néese níái icuèyéica cáliquéi, iiméeyéica úapicha càmíchúaca náinúsíwa, níái lyéeyéicaté càasuíri iyú úapicha, yá náicháanípiná caiwíri iyú ùwali, naicácainá uemámicawa. **10** Yá nabàlùapinácawa déeculé uícha, cálucáiná naicáca ùuwichàanátcawa. Yá náimaca nalíwáaca:

“¡Catúulécanáca waicáca pía, pía yàcalé manuírica Babilonia, yái yàcaléca cachàinírimica! Aquialénamata abé hora irìcu, Dios idéca yùuwichàidaca pía”, càipiná náimaca.

11 Nía nacái cacharreroa chái èeri irìcuíyéica, náicháanípiná nacái ùwali. Yá máiní achúmaca nawàwa nacái càmicainá quirínama wenàiwica iwènìa náicha nàasu natéerica. **12** Natécaté néré oro, quírameníri plata nacái, cawèníiyéi íba nacái, perla nacái, cayábéeri wáluma lino nacái, wáluma capíralesíwéeri iicácanáwa nacái, wáluma seda nacái, quiiréeri nacái, macái íwitáaná àicu pumèníiri isàni nacái, macái wawàsi nacái namànírica marfil imànicaná, macái wawàsi nacái namànírica cawèníri àicu imànicaná, bronce imànicaná nacái, hierro imànicaná nacái, cawèníri íba mármol imànicaná nacái. **13** Natécaté nacái canela, casàníiri nacái, incienso pumèníiri isàni nacái, pumèníiri mirra nacái, perfume nacái, uva ituní ipuíri nacái, séenási nacái, cayábéeri harina nacái, trigo ituíná nacái. Natécaté nawéndacaténá

nacái napìranáiwa pacá, oveja nacái, caballo nacái, carro nacái, wenàiwicanái nacái nawéndacaténá nía yàcalé mìnánáí irí. ¹⁴ Cacharreronái náimapiná yàcalé irí:

“¡Canáca pirí lyacanási cawènírica, caséericate piyáaca! ¡Idéca yúucacawa pícha càiripináta piasu cawèníri yàacàsica, macái piasu cayábéeri wáluma nacái! ¡Canácatáita pìanàa nía àniwa!” náimaca.

¹⁵ Níai iwéndéeyéicaté càiri wawàsi yàcalé mìnánáí irí, yeedéeyéicaté nacái nalíwa plata yàcalé mìnánáí íicha, nabàlùapináwa déeculé yàcalémi íicha, cáalucáiná naicáca yàcalémi yùuwichàanáwa. Yá náicháanípiná cachàiníri iyú, máiní achúmaca nawàwa. ¹⁶ Yá náimapiná nalíwáaca:

“¡Catúulécanáca waicáca yái manuíri yàcalémica! Yàcalé mìnánáimi nadènìacaté nabàlewa cayábéeri lino, wáluma capíralesíwéeri iicácanáwa nacái, quiréeri nacái. Cachìlanáca nía nacái oro iyú, cawèníri íba iyú nacái, perla iyú nacái.

¹⁷ ¡Yá abéerìcuíseta, abéeri minuto irìcu, idéca imáalàacawa macáita nàasumi cawènírica!” náimaca.

Macáita idènièyéica nave lancha nacáiri, nía nacái cacharreroca yèeyéicawa nave irìcu, nía nacái íbaídéeyéica nave irìcu, yèeyéicawa manuíri úni yáacubàa, nabàlùapináwa déeculé yàcalémi íicha. ¹⁸ Naicápiná yàcalémi íisalená imichàacawa yàcalémi íicha, yásí náimaca náicháaníca cachàiníri iyú: “¡Canácata áiba manuíri yàcalé càide iyúwa yái yàcalé cayábéeriquéi!” náimaca. ¹⁹ Yá namutúapiná cálí ichùmalé náiwita íinatabàawa, càide iyúwa

náiwitáise ìyáaná máinícáiná achúmaca nawàwa. Yá náicháanípináca cachàiníri nasàna iyúwa. Yá náima:

“¡Catúulécanáca waicáca yái yàcalé manuírimica! Yàcalé yàasu cawènírimi iyú nadéca càasuca namànica níawawa, níái idènièyéica yàasu navewa lancha nacáiri manuíri úni yáacubàa. Aquialénamata abéeri hora irìcu idéca imáalàacawa macái yái yàcalémica”, náimaca.

20 Quéwa casímáicué piwàwa yàcalémi ìwali, píacué iyéeyéica chènuniré, píacué nacái Dios yàasu wenàiwicaca, píacué nacái apóstolca, píacué nacái profetaca, icàlidéeyéica tàacáisi Dios inùmañicuíse. Casímáicué piwàwa Dioscáná idéca yùuwichàidaca yái yàcalémica ìwalíise macáita yái báawérica umàñíricatécué pirí.

21 Néese nuicáca áiba cachàníri ángel imichàidaca manuíri íba macàpucuíri. Yá manuíca yái íbaca càide iyúwa manuíri íba nàulùanápiná iyú trigo ituíná. Néese ángel yúucaca yái manuíri íbaca manuíri úni yáaculé. Yá íimaca:

“Càita nacái piúcapinácawa, pimáalàacawa ráunamáita, pía yàcalé manuírica Babilonia iyacàlená. Yá canáca náalimáaná nèepùa nàanàaca pía àniwa.

22 Càmita nacái néemìapiná nasàna pìasu calle irìcubàa, níái inuéyéica sànnasi arpa iyú, nía nacái icántèeyéica, nía nacái ipùlièyéica íwa, trompeta nacái. Canáca nacái íibaidéeyéi néenibàa canácainá náibaidéeripiná. Càmita nacái nàulùapiná ituínási.

23 Càmita napucúadapiná lámpara néenibàawa.

Càmita nacái namànipiná matrimonio, máinícainátē cachàiníiri naicáca níawawa niái yàcalémi yàasu cacharreroa, nía nacái yàcalé mìnánáimi naméeràidacaté canánama èeri mìnánái Dios íicha nàasu màllacáisi iyúwa.

24 Nanúacaté Dios yàasunái profetamica icàlidéeyécaté tàacáisi Dios inùmalìcuíse, nía nacái Dios yàasu wenàiwicamica, nía nacái canánama nanuéyécaté neebáidacáiná Dios itàacái, chái èeri irícu”, iimaca yái ángelca.

19

1 Néeseté àniwa nuémìaca cachàiníiri tàacáisi nacáiri, càide iyúwa wéemianá manùbéeyéi wenàiwica itàacái iyéeyéica chènuniré. Yá náimaca cachàiníiri iyú:

“¡Aleluya! Wàacué Wacuèriná Dios iríwa cayábéeri Dioscainá idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa, wàacué icàaluíniná, mání cachàiníiri íwitáise Wacuèriná Diosca.

2 Yácainá Dios yùuwichàidaca báawéeyéi wenàiwica machacàníiri iyú. Idéca yùuwichàidaca úái inanái iiméechúacaté asianái yáapicha plata ìwalinápiná, úái iwènúadéechúacaté macái èeri mìnánái íwitáise namànicaténá báawéeri naimácainátē úapicha càmíchúaca náinúsíwa, Dios idéca imáalàidaca úa unúacainátē wenàiwica íbaidéeyéica Dios irípiná”, náimaca.

3 Néese náimaca àniwa:

“¡Aleluya! Wàacué Dios irí cayábéeri. Yái uísalená imichàacawa càiripináta, èeri càmíiri imáalàawa”, náimaca.

⁴ Néese niái veinticuatro namanùbaca nacuèrinánáica, nía nacái báinúaca cáyéi ángel náuwàa halìacawa nanùmáawawa Dios íipunita nàacaténá icàaluíniná, yái yáawinéericawa yàalubái íinatawa. Yá náimaca: “¡Báisíta, amén! ¡Aleluya, wàacué Dios irí cayábéeri!” náimaca. ⁵ Néese nuémìaca cachàiníiri tàacáisi yàalubáisi néeséeri. Yá límaca:

“¡Placué irí cayábéeri, yái Wacuèriná Diosca, macáitacué pía íibaidéeyéica irípiná, píacué nacái yèeyéica Dios icàaluíniná, píacué súmanái, béyéi nacái canánama!” cài límaca.

La fiesta de las bodas del Cordero

⁶ Néese nuémìaca nacái áiba tàacáisi nacáiri càide iyúwa wéemìaná madécaná wenaìwica imáidáaná, càide iyúwa nacái wéemìaná manùbéeri màladàca isàna, càide iyúwa nacái wéemìaná casànéeyéi énu manuýéi tiríricaalí. Yá náimaca:

“¡Aleluya, wàacué cayábéeri Wacuèriná Dios cachàiníiri iríwa, yái cachàiníirica náicha canánama, idàbacáiná icùaca macáita!

⁷ Yá casímáicué wía, wayanídacuéwa manuísíwata. Wàacué Dios irí cayábéeri. Idéca Cordero yéenáwaná yàanàaca yeedácatáipináta iríwa yàacawéetúapináwa. Uái yàacawéetúapiná udéca uchùnlaca úawawa.

⁸ Idéca imàacaca ùwalica ubàlewa cayábéeri lino, masaquèeri nacái, mèlumèluíri nacái. Yái cayábéeri wáluma lino íimáanáca

càicanide iyúwa yái cayábéerica Dios yàasu wenàiwicanáí imàníirica”, cài náimaca.

9 Néese ángel íimaca nulí: “Pitànàani: ‘Casiimáica níai wenàiwicaca Dios imáidéeyéica Cordero yàasu matrimonio nérépiná, yeedápinácaalí iríwa yàacawéetúapináwa’, cài pitànàacani”, íimaca nulí. Néese íimaca nulí àniwa: “Yái tàacáisi nucàlidéerica pirí, báisíiri tàacáisicani Dios inùmalicuíséerica”, íimaca nulí.

10 Yá nubàlùacawa nùuluì ipùata iyúwa ángel irí nùacaténá icàaluíniná, quéwa ángel íimaca nulí: “Picá pimàni cài. Núacata íibaidéeri Dios irípiná càide iyúwa pía, nía nacái péenánái icàlidéeyéica mamáalàacata naináwaná ìwaliwa Jesús yàasunáica nía. Pia Dios icàaluíniná”, íimaca nulí. Yácáiná Espíritu Santo imàaquéericate profetanái icàlidaca tàacáisi Dios inùmalicuíse, yácata Espíritu imàaquéerica Jesús yàasu wenàiwica icàlidaca iináwaná ìwali.

El jinete del caballo blanco

11 Néeseté nuicáca capíraléeri cáli yàacùacanéerica chènuníise, Dios iyacàle nacái, yá péemìacué cayába, nuicáca cabalèeri caballo. Yái wenàiwica yáawinéerica caballo íinata, yácata Wáiwacali, íipidenéeri Cayábéeri íiwitáise, Machìwéeri nacái. Machacàníiri iyú yùuwichàidaca báawéeyéi wenàiwica, imánica nacái náipunita ùwicái.

12 Yá mèlumèluíri ituí càide iyúwa waicáaná quichái ipérùa. Idènìaca madécaná corona íwita ìwaliwa. Idènìaca íipidenáwa ìwaliwa, quéwa abéerita Wáiwacali yáalíawa càinácaalí íimáaná yái íipidenáca. **13** Wáiwacali ináawani idéca yáapúacawa irái yáaculé, yá idènìaca

íipidenáwa, Dios itàacái. **14** Chènuníiséeyéi úwi nàacawa yáamiwáise. Nadèniaca nabàlewa cayábéeri wáluma lino cabalèeri, masaqüèeri nacái. Nàacawa nálimáwanama cabalèeri caballo íinata. **15** Wáiwacali yùuwichàidapiná èeri mìnánai itàacái cachàiníri iyúwa, macái cáli néeséeyéi càmíiyéica yeebáida itàacái. Yùuwichàidapiná níawa cachàiníiri iyú. Yá imáalàidapiná wenàiwica imàníiyéica ibáyawanáwa máiníiri báawaca Dios iicáca, yái Dios cachàiníirica náicha canánama. Imáalàidapiná níawa càide iyúwa wenàiwica ibawàidacaalí uva iyacaná ipisùacaténá uva ituní. **16** Idèniaca íipidenáwa ináawani ìwaliwa, icuuchuí ìwaliwa nacái: “Nacuérinásàiri, níái macái cáli icuérinánáica. Náiwacali nacái níái macái èeri mìnánai íiwacanánáica”.

17-18 Néese nuicáca áiba ángel ibàluèricawa èeri ituí irìcu. Yá íimaca cachàiníiri iyú wáchulinái irí yáalaníiyéicawa chènunibàa: “Caquialécué, piwacáidáyacacuéra piyáacaténácué piyáacaléwa cadénama yái yàacàsi Dios ichùnièripinácué pirí. Piyáacaténácué piyáacaléwa nainámi níái ichùulièyéicaté wenàiwica, nía nacái úwi íiwacanánáimica, nía nacái wenàiwicanáimi cachàiníiyéica, nía nacái caballomica, nía nacái yèeyéimicawa caballomi íinata, nía nacái macái wenàiwicamica, nía nacái íibaidéeyéimica mawèníiri iyú áibanái irí, nía nacái yèepuníiyéimicawa máiwacalíiyéimica, nía nacái sùmanáimica, béeyéimica nacái”, cài íimaca yái ángelca wáchulinái irí.

19 Néese nuicáca yái caluéri cuwèesi, nía nacái ichùulièyéica èeri mìnánai. Nuicá nacái

náapicha nàasu úwinái ìwacáidáyaquéeyéicawa namànicaténá ùwicái Wáiwacali íipunita yái yáawinéericawa cabalèeri caballo íinata, náipunita nacái yàasu úwinái yèeyéicawa yáapicha chènuníise.

20 Yá náibàaca caluéri cuwèesi. Náibàaca nacái cachìwéeri iwicùlidéerica, imànírica yái càmírica wenàiwica idé imànica idècunitàacá iyaca caluéri cuwèesi yáapicha, ichìwáidacaténá wenàiwica imàaquéeyéica nachanàidaca caluéri cuwèesi íipidená nàwali, nía nacái yèeyéica cuwèesi yéenáwaná icàaluíniná. Yá náucaca caluéri cuwèesi quichái irìculé icáuca yáapichatawa, yàasu cachìwéeri iwicùlidéeri yáapichawa manuíri quichái irìculé, yáara manuíri yàawa nacáirica ipucuérírica mamáalàacata cachàiníiri azufre iyú, càiripinéerita iyaca. **21** Néese yái Wáiwacali yáawinéericawa caballo íinata inúaca cuwèesi yàasu úwináimi macáita. Inúaca nía itàacái iyúwa imusuérírica inùmalicuíse. Yá macáita wáchuli nayáaca nayácaléwa cadénama úwinái ichéecami yéetéeyéimicawa àta cadécataléta níái wáchulica.

20

Los mil años

1 Néseté nuicáca ángel iricùacawa chènuníise. Idènìaca llave icáapi irìcuwa yàacuèripiná iyú depuíwéeri utàwi inùma. Idènìa nacái manuíri cadena icáapi irìcuwa. **2** Néese ángel íibàaca màanu, yái bàaluitéeri àapica, idènièrica íipidenáwa cài: Diablo, íimáanáca “Icháwàidéeri waináwaná ìwali”, Satanás nacái, íimáanáca “Wàuwidesàiri”. Angel idacùaca màanu cadena iyú mil camuí piná.

3 Néese ángel yúucaca màanu depuíwéeri utàwi

irìculé. Yá ángel ibàlìaca utàwi inùma. Ibàlìaca utàwi inùma cachàiníri iyú màanu iwicáu àta imáalàacatalétawa yái mil camuíca, ipíchaná màanu ichìwáidaca èeri mìnánai. Néese mil camuí idénáami, yá iwàwacutápiná nawasàaca màanu àniwa maléená eeripináta.

⁴ Néese nuicáca madécaná yàalubáisi. Níái yáawinéeyéicawa yàalubáisi íinata nacùapiná wenàiwica nàuwichàidacaténá cawinácalí imàníiyéica ibáywawanáwa. Nuicá nacái wenàiwica yéetéeyéimicawa nawichuèyéicaté íicha íiwita nacàlidacáináté Jesús iináwaná ìwali, nacàlidaca nacái Dios itàacáí áibanái irí. Càmíiyéicaté yàa caluéri cuwèesi icàaluíniná, yàasu yéenáiwani nacái. Càmitaté namàaça áibanái nachanàidaca caluéri cuwèesi lípidená napùdàlìcu, nacáapi ìwali áiba. Yá nèepùapináwa cárca àniwa, yá nacùapiná wenàiwicanái Cristo yáapicha mil camuípiná. ⁵⁻⁶ Yácate idàbáanéeri namichàanácawa. Casíimáica nía, mabáywawanéeyéica nía nacái, níái imichèeyéipinácawa yéetácáisi íicha idàbáanéerica namichàanácawa. Yá machàinica náicha yáara pucháibáaná yéetácáisica. Sacerdotepináca níawa íibaidéeyéica Dios irípiná, Cristo irí nacái. Yá nacùapiná wenàiwicanái Cristo yáapicha mil camuípiná. Quéwa áibanái yéetéeyéimicawa càmitàacá namichàapináwa yéetácáisi íicha àta imáalàacatalétawa yái mil camuíca.

Derrota del diablo

⁷ Néese mil camuí idénáami, yásí ángelnái namusúadapiná Satanás irìcuíse yái nadacùacatalécani. ⁸ Yá imusúapináwa ichìwáidacaténá macái èeri mìnánai, nía nacái

íipidenéeyéica Gog, Magog nacái. Yá ìwacáidapiná nía namànicaténá ùwicái. Chínamáipináca níái úwica càide iyúwa càina ituíná.

⁹ Yá nàapináwa namanùbaca iyúwa chínamáinama níái úwica, Israel yàasu cáli ínatalé, yá nabàlùapináwa itéesebàa yái Dios yàasu wenàiwica ìyacàleca, yái yàcalé cáininéerica Dios iicáca. Néeseta quéwa Dios ibànùapiná quichái chènuníise, yásí yeemáca macáita níái úwináimica. ¹⁰ Néese Diablo, yái Satanás icháwàidéerica waináwaná ìwali, yái ichìwáidéerica wenàiwica, Dios yúucapináni quichái irìculé, yáara manuíri yàawa nacáirica ipucuérícawa ìyaca mamáalàacata cachàiníiri azufre iyú, alé ìyacatalépináca yái caluéri cuwèesica, yá nacái yàasu cachìwéeri iwicùlidéerica. Yá nàuwichàapináwa càiripináta èeríapinama, táiyápinama nacái, èeri càmíiri imáalàawa.

El juicio ante el gran trono blanco

¹¹ Néseté nuicáca manuíri yàalubáisi cabalèeri. Nuicá nacái yái yáawinéerícawa yàalubáisi íinata. Yá cálquéi, yá nacái capíraléeri cáli chènuníiséerica nachalíacawa, yá canáca nía quirínama, Dios imáalàidacáiná nía, yái Dios yáawinéerícawa yàalubáisi íinata. ¹² Néese nuicá níái yéetéeyéimicawa canánama, níái manuínaméeyéica, nía nacái púubéeyéica. Yá nabàlùacawa yàalubáisi íipunita. Néese cuyàluta nàacùacawa. Yàacùacawa nacái áiba cuyàluta idènièrica wenàiwicanáí íipidená idènièyéica icáucawa càmíiri imáalàawa. Néese icàlidaca naináwaná ìwali níái yéetéeyéimicawa, càide iyúwa naléená cuyàluta irìcuíse naináwaná, càinácaalíté namàníiná idècunitàacá cárca nía.

13 Macái wenàiwica yéetéeyéicatéwa manuíri úni yáaculé namusúacawa úni yáacuísé, yá nabàlùacawa Dios íipunita. Macáita nacái yéetéeyéimiwa nàanàaca yéetácáisi íicha, càliculì íicha nacái, síisáanácaalíté néetácawa. Yá icàlidapiná naináwaná ìwali canánama càinácaalíté namàníná idècunitàacá cárucá nía.

14 Néese yúucaca yéetácáisi quichái irìculé; yúucaca infierno quichái irìculé nacái, yái infierno báawéeyéimi íiwitáise yùuwichàacatalécawa. Yúucaca nía quichái irìculé, yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa iyaca mamáalàacata quichái iyú. Yácatá pucháibáaná yéetácáisica, yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa quichái iyú càiripinéerita iyaca.

15 Yá macáita wenàiwica canéeyéica íipidená ichanàacawa cuyàluta irìcu, yásí yúucaca nía quichái irìculé, yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa mamáalàacata quichái iyú, canácainá náipidená cuyàluta irìcu, yái cuyàluta idènièrica wenàiwicanái íipidená idènièyéica icáucawa càmíri imáalàawa.

21

El cielo nuevo y la tierra nueva

1 Néeseté, núa Juan, nuicáca wàlisài capìraléeri cáli, nuicá nacái wàlisài chái cáli, imáalàapinácaináwa yáara idàbáanéerimica capìraléeri cálida, chái idàbáanéerimica cálida nacái. Canácata quéwa manuíri úni.

2 Néese nuicáca mabáyawanéeri yàcalé, yái wàlisài Jerusaléncia. Iricùacawa chènuníise Dios yàatanáise. Cayábéerica yái yàcaléca Dios ichùnièrica cayába. Cayábéeri iicácanáwa càride iyúwa inanái iicácanáwa udécanáami ùwalica ubàle cawèníiriwa ùacawéeri irípináwa, ipíchawáise umànica matrimonio

yáapicha. **3-4** Néeseté nuémìaca cachàiníiri tàacáisi Dios yàalubái irìcuíséeri, yái yàalubáisi Dios yáawinacatáicawa, icùacaténá canánama. Yá cài íimaca: “Péemìa cayábani, siùcáisede Dios ìyaca èeri mìnánai yáapicha. Yèepunípináwa náapicha, icùapiná nacái níawa. Dioscata yàacawéeridapiná nía, Nacuérinápiná nacáicani. Dios itunúapiná náicha natuýyáa macáita. Canáca yéetácáisi néré. Càmíiyéipiná lícháaní néenibàa. Càmita achúma nawàwa. Canáca cáiwíiri yácainá idéca imáalàacawa càiripináta canánama yáara quéechéerimicaté ìyaca”, íimaca nulí.

5 Néese Dios, yái yáawinéericawa manuíri yàalubáisi íinata, icùacaténá canánama, íimaca: “Péemìa cayába, numànica nùyaca macáita wàlisàita àniwa”, íimaca. Néese íima nulí àniwa: “Pitànàacani, càide iyúwa númeráaná pirí, báisíricáiná nutàacáica íná píalimá peebáidacani”, íimaca nulí yái Diosca.

6 Yá íimaca nulí nutànàacaténá tàacáisi: “Nudéca numáalàidaca numànicani. Núacata yái ìyéericaté èeri ipíchawáiseté, núacata nacái yái namáalàidáaná canánama càide iyúwa las letras alfa y omega. Cawinácalí macálérica iwàwa, nùaca lìrawa úni yèeri icáuca càmíiri imáalàawa, mawèníri iyú quéwa nùaca lìrani”, íimaca nulí nutànàacaténáni.

7 Yá íimaca nulí àniwa yái Diosca: “Cawinácalí imawèníadéeyéica báawéeri, nùaca nalí macáita yái cawèníirica mawèníri iyú, níái nuénibeca. Núacata nacuérinápináwa. Níacata nuénibepiná nacáiwa”, íimaca nulí nutànàacaténáni. **8** Néese íimaca nulí àniwa yái Diosca: “Quéwa cawinácalí níái càmíiyéica yeebáida nutàacái cáalucáiná nàuwichàacawa nulípiná, níái nacái iwènúadéeyéica

nuícha íiwitáisewa, nía nacái càmíiyéica yeebáida nutàacái, nía nacái casaquèeyéica íiwitáise, nía nacái inuéyéica wenàiwica meedá, nía nacái iimeeyéica áiba yáapicha càmíchúaca náinusíwa, càmíirica nacái nanìrisíwa, nía nacái camàliquéeyéica, nía nacái yèeyéica ídolo cuwáinái yéenáwaná icàaluíniná, nía nacái macáita cachìwéeyéica, iwàwacutápiná nàacawa manuíri quichái irìculé yái manuíri yàawa nacáirica ipucuéricawa mamáalàacata azufre iyú, máiníri ùuleca, càiripinéerita iyaca. Yái quichái íipidenéeri ‘Pucháiba yàawiriéri yéetácáisica’ ”, íimaca nulí yái Diosca.

La nueva Jerusalén

9 Néeseté áiba ángel yàanàaca nùatalé, abéeri néená níái siete namanùbaca ángelca idènièyéicaté siete namanùbaca bacàa ipuniéyéicawa iyú yái siete namanùbaca yùuwichàacáisi Dios ibànuéripináca namáalàidáaná canánama yùuwichàacáisica chái èeri irìcuírica. Yái ángel íimaca nulí: “Aquialé, núsáidacaténá piicá úara Cordero yàacawéetúapináca”, íimaca nulí yái ángelca. **10** Néese Espíritu Santo imàacaca nuicáca ángel itéca núa, yéenáwanási nacáiri iyúta quéwa, alé chènuníri díli íinalté. Néese ángel yáasáida nuicáca Cordero yàacawéetúa, yái cayábéeri yàcalé mabáyawanéerica, íipidenéeri Jerusalén, iricuéricawa chènuníse Dios yàatanáise. **11** Yái yàcaléca mèlumèluíricani Dios icamaláná iyú. Mèlumèluíri càide iyúwa cawèníri íba cabalèeri íipidenéeri jaspe, cuniéri quéwa iyúwa cayábéeri vidrio. **12** Yái yàcalé idènìaca itésewa iwáináwa chènunírica, manuíri

nacái. Yái iwáiná idènìaca doce namanùbaca inùmawa. Macái inùmata abéeri ángel ibàlùaca icùacani. Macái inùmata náipidená ichanàacawa doce namanùbaca yàawiría Israel itaquénainámica. **13** Nuicáca másiba inùma iwáiná ìwali este iwéré, másiba nacái inùma nàyaca norte iwéré, másiba nacái inùma nàyaca sur iwéré, másiba nacái inùma nàyaca oeste iwérécata. **14** Yái yàcalé iwáiná doce namanùbaca íba yáapíiséeyéi náalimáwanama náipidená ichanàacawaníái doce namanùbaca apóstol yèepuníiyéicatéwa Cordero yáapicha.

15 Yái ángel itàanírica núapicha idènìaca oroíri metro yáalimáidacaténá yàcalé, ibàlìai néeséeri iwáiná nacái, inùma nacái. **16** Yái yàcaléca abédanaméerita ibàlìai icáalaca. Néese ángel yáalimáidaca metro iyúni yái yàcaléca. Dos mil doscientos namanùbaca kilómetros icáalaca, càita nacái icáalaca ichènunica, càita nacái icàcumàa icáalaca. Abédanamata icáalaca yái yàcaléca. **17** Néese ángel yáalimáidaca iwáiná yàcalé itéeséerica. Sesenta y cinco namanùbaca metros ichènunica càide iyúwa èeri mìnánái yáalimáidáaná wawàsi.

18 Yái iwáináca yáawami cabalèeri íba cawèníri íipidenéerica jaspe. Yái yàcaléca yáawami orota càide iyúwa masaquéeri vidrio. **19-20** Doce namanùbaca manuínaméeyéi íba iwáiná yáapíise. Iba imanùbaca ichanèerica ìwali abéeri íiwitáaná cawèníri íba: jaspe, cabalèeri íba; zafiro, capíraléeri, cuniéri íba; ágata, capíraléeri erúamàwaca, samànéeri íba; esmeralda, ipuléerisíwa, cuniéri íba; ónice, éewéeri, samànéeri íba; cornalina, quíréeri, cuniéri íba; crisólito, éewéeri, cuniéri íba; berilo, ipuléeri, cuniéri íba; topacio, éewéeri, cuniéri

íba; crisoprasa, éewaca nacáiri, samànéeri íba; jacinto, chubénaméeri, cuniéri íba; amatista, capíralesíwéeri, cuniéri íba; ²¹ Níái yàcalé inùmaca doce namanùbaca yáawami perlata, cabalèeri íba cawènírica. Inùma imanùbaca imàníri abéeri perla íicha, iwáiná inùmapiná. Yái yàcalé yàasu manuíri carretera yáawami orota, cuniéri vidrio nacáiri.

²² Canácata templo yàcalé irìcu nasutácàalupináca Dios íicha. Yàcalé imanuícata nàaca Dios icàaluíniná, yái cachàinírica náicha canánama, nàaca Cordero icàaluíniná nacái. ²³ Càmita iwàwacutá èeri icànaca yàcalé ìwali, quéeri nacái, icànacáiná ìwali yái Dios, Cordero nacái nacamalánáca. ²⁴ Macái cáli néeséeyéi yèepunícawa yàcalé icamalá irìcu. Wenàiwica líwacanánai natéca nàasu cawèníriwa yàcalé irìculé. ²⁵ Yàcalé inùmaca canánama canácatáita ibàlìawa èeríapi. Canáca catá néré. ²⁶ Natéeripiná nàasu cawèníriwa néré yàcalérìculé, níái macái èeri mìnanái càasuýéica. ²⁷ Quéwa báawéeyéi líwitáise canácatáita yéewaná nawàlùacawa néré. Cawinácaalí iiméeyéica áiba yáapicha càmírica nanìrisíwa, càmíchúaca nacái náinusíwa, nía nacái cachìwéeyéica, canácata yéewanápiná nawàlùacawa néré. Níawamita idènièyéica lípidenáwa ichanàacawa Cordero yàasu cuyàluta irìcu, yái cuyàlutaca idènièrica náipidená canánama níái Dios yèeyéica icáuca càmíiri imáalàawa.

22

¹ Néeseté ángel yáasáida nuicáca masaquèeri inanába, yèeri wacáuca càmíiri imáalàawa. Asáiri yáaculé manuísíwata càide iyúwa waicáaná

vidrio. Yái inanába imusúacawa Dios yàalubái yèewíse, yái yáawinacatáicawa Cordero yáapicha, nacùacaténá canánama. ² Yái inanába iwatácawa bamuchúamibàa yàcalé yàasu manuíri carretera yèewibàa. Aicu nabàlùacawa carretera idùlepibàa, càita nacái abéemàqwáise nabàlùata nacáwi néenibàa. Yái àicuca, yácata yèerica wacáuca cámíiri imáalàawa. Idènìaca iyacanáwa, doce yàawiría yàaca iyacanáwa macái camuíta. Quéeri imanùbacata càyacanácani. Yái àicu ibáináca cayábéeri dabéca ichùnièrica macái èeri mìnánai. ³ Yàcalé irìcu, canácatáita ìya wawàsi Dios iiquéerica iyúwa báawéeri. Dios, Cordero yáapicha, íipidenéerica Jesucristo, nacùapiná èeri mìnánai néenibàa. Nàasu wenàwicanái yàaca nacàaluíniná. ⁴ Naicáwa Dios inàni néréwa. Nadènìapiná Dios íipidená napùdàlìcuwa. ⁵ Canáca néré catéeriwa. Níái iyéeyéipináca néenibàawa càmita iwàwacutá napucúadaca lámpara, càmita nacái iwàwacutá èeri icànaca nàwali. Wáiwacali Diosta icànapiná nàwali. Nacùapiná macáita Dios yáapicha càiripináta, èeri cámíiri imáalàawa.

La venida de Jesucristo está cerca

⁶ Néseté ángel íimaca nulí: “Báisíircata yái tàacásica, ína yéewa píalimá peebáidacani macái piwàwalícuísewa. Yá nacái Wáiwacali Dios, yái imàaquéerica profetanái icàlidaca tàacáisi inùmalícuíse, idéca ibànùaca yàasu ángelwa yáasáidacaténá yàasu wenàwicanái irí càinácaalí ichàbáanápináwa mesúnamáita”, íimaca nulí yái ángelca.

⁷ Wáiwacali íimaca walí: “¡Péemìacué cayábani, nùanàapiná mesúnamáita! ¡Casíimáica nawàwa

cawinácalí yeebáidéeyéica yái tàacáisica Juan itànèerica cuyàluta irìcu, yái icàlidéerica càinácalí ichàbáanápináwa!” cài íimaca yái Wáiwacalica.

8 Núa Juan, núacata yái yéemièrica, iiquéerica nacái macáita yái tàacáisica. Idécanáami nuémìacani, nuicácani nacái yái wawàsica, yá nubàlùacawa nùuluì ipùata iyúwa ángel irí nùacaténá icàaluíniná, yái yáasáidéerica nulí yái tàacáisica. **9** Quéwa ángel íimaca nulí: “Picá pimàni cài. Núacata piacawéeriná íibaídéerica Dios irípiná píapicha, péenánái yáapicha nacái níái profetaca icàlidéeyéica tàacáisi Dios inùmalìcuíse, náapicha nacái níái yeebáidéeyéica tàacáisi pitànèerica chái cuyàluta irìcu. Piaca abérera Dios icàaluíniná”, íimaca nulí.

10 Néese íimaca nulí àniwa: “Picá pibàani áibanái íicha yái tàacáisi pitànèerica chái cuyàluta irìcu, icàlidéerica càinácalí ichàbáanápináwa, mawiénicainá yái èerica”, íimaca. **11** Cawinácalí imàníiyéica ibáywawanáwa, nía nacái casaquèeyéica íiwitáise, iwàwacutá nawènúadaca náwitáisewa nabáywawaná íichawa caquialéta. Cawinácalí nacái cayábéeyéica íiwitáise iwàwacutá namànica cayábéeri mamáalàacata, nía nacái masaquèeyéica íiwitáise iwàwacutá nèepunícawa mamáalàacata mabáywawanéeri iyú”, íimaca.

12-13 Wáiwacali íimaca walí: “¡Péemìacué cayábani, nùanàapiná mesúnamáita! Yásí nutéca cawèníiri, yá nacái yùuwichàacáisica numàaquéeripináca macáita wenàiwica irí náalimáwanama càide iyúwa imanuícanama nadéca namànica cayábéeri, báawéeri áibata. Núacata yái ìyéericaté èeri ipíchawáiseté; núacata nacái yái namáalàidáaná

canánama càide iyúwa las letras alfa y omega. Núacata yái idàbéericaté macáita, imáalàidéeripiná nacáiwa macáita”, íimaca.

¹⁴ Casíímáica cawinácalí masaquèeyéica imànica íiwitáisewa báawéeri íicha yéewacaténá nayáaca nayácaléwa yái àicu iyacaná yèerica nacáuca càmíiri imáalàawa, yéewanápiná nacái nawàlùacawa iwáiná inùma irìcubàa wàlisài Jerusalén iyacàlená irìculé. ¹⁵ Déculturé yàcalé íicha nàyaca níara casaquèeyéica íiwitáise, níra nacái camàliquéeyéica, níra nacái iiméeyéica áiba yáapicha càmíichúaca náinusíwa, càmíirica nacái nanìrisíwa, níra nacái inuéyéica wenàiwica meedá, níra nacái yèeyéica ídolo cuwáinái yéenáiwaná icàaluíniná, macáita níra nacái casíimáiyéica ichìwáidaca áibanái wenàiwica.

¹⁶ “Núa, Jesús, nudéca nubànùaca nùasu ángelwa icàlidacaténácué pirí yái tàacáisica, nalípiná macáita yeebáidéeyéica nutàacái, ìwacáidáyaquéeyéicawa yàcalé imanùbaca. Núacata yái rey David itaquérinámica. Núacata nacái idàbéeripináca Dios yàasu èeri máiní cayábéeri càiride iyúwa mèlumèluíri dùlupùta ichanèericawa mèlumèluwaca mapisáisíwata èeri imanùbaca”, íimaca yái Jesúsca.

¹⁷ Yái Espíritu Santo, úa nacái Cordero yàacawéetúapiná náimaca Jesús irí: “¡Aquialé!” cài náimaca Jesús irí. Macáitacué pía yéemièyéica yái tàacáisica, “¡Aquialé!” cài pímacué Jesús irí. Macáitacué pía nacái iwàwéeyéica icáucawa càmíiri imáalàawa, aquialécué, peedácué piríwani mawèníiri iyú, càide iyúwa macàléeyéi iwàwa iwàwáaná iiraca úni.

¹⁸ Yá nùalàacué pía cachàiníiri iyú macáitacué pía yéemièyéica yái tàacáisi Juan itànèericá

chái cuyàluta irìcu, icàlidéerica càinácaalí ichàbáanápináwa. Aibacaalí itùculàada néeni áiba tàacáisi àniwa, Dios yùuwichàidapiná yái wenàiwica yùuwichàacáisi iyú, yái yùuwichàacáisi Juan itànèerica ìwali chái cuyàluta irìcu. ¹⁹ Aibacaalí yúucaca tàacáisi cuyàluta irìcuíseta yái icàlidéerica càinácaalí ichàbáanápináwa, càmita Dios imàaca iyáaca iyáacaléwa àicu ìyacaná yèeri wacáuca càmíiri imáalàawa, càmita nacái Dios imàaca ìyaca mabáyawanéeri yàcalé irìcu, yái àicuca, yái yàcaléca nacái waléeyéica ìwali chái cuyàlutaca irìcu.

²⁰ Yái Wáiwacali Jesús icàlidéerica walíni yái tàacáisica íimaca: “Báisíta, nùanàapiná mesúnamáita”, cài íimaca yái Wáiwacalica.

Néeseté núumaca: “Báisíta, amén. ¡Aquilé, Wáiwacali Jesús!” cài núumaca.

²¹ Nusutácué Wáiwacali Jesús íicha pirípinácué imànínápinácué pirí cayábéeri.

El Nuevo Testamento de nuestro Señor Jesucristo en el idioma piapoco New Testament in Piapoco

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741